

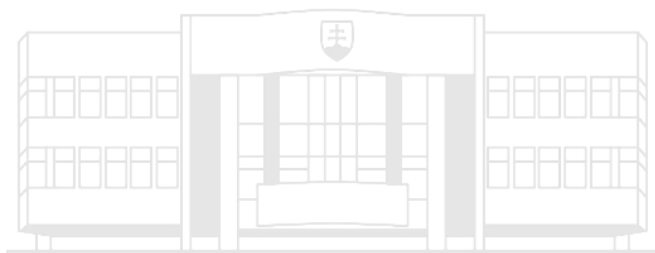
**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Porovnávacie analýzy
24/2024**

Špecializačné vzdelávanie lekárov (rezidencia)

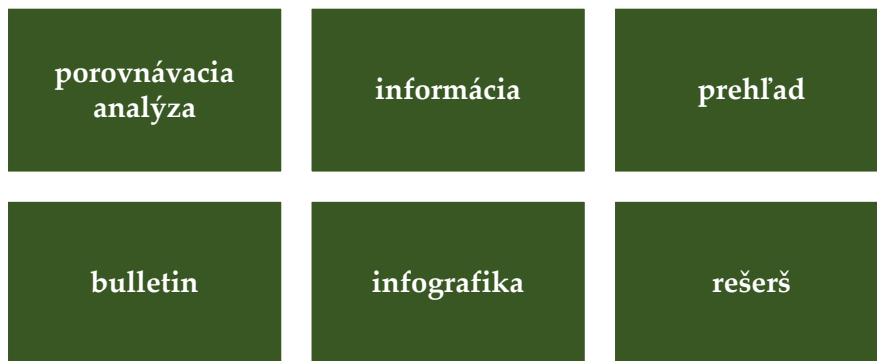
Katarína Kubišová

**Bratislava
október 2024**

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Špecializačné vzdelávanie lekárov (rezidencia) vo vybraných štátoch

Anotácia

Materiál sa zaoberá vybranými aspektami špecializačného vzdelávania lekárov, ako sú jeho organizácia a riadenie, spôsob akreditácie inštitúcií poskytujúcich tento typ vzdelávania, možnosti zmeny špecializačného odboru, financovanie a prípadná pracovná viazanosť absolventov tohto vzdelávania.

Kľúčové slová

zdravotníctvo, špecializačné vzdelávanie lekárov, rezidentské vzdelávanie, atestácia, akreditované zdravotnícke zariadenie, špecializačný odbor, pediatriká špecializácia, pracovná viazanosť lekárov

Specialist education of doctors (residency) in selected states

Annotation

The presented material deals with selected aspects of the specialized education of doctors, such as its organization and management, the method of accreditation of institutions providing this type of education, the possibilities of changing the specialization field, financing and possible work commitment of the graduate of this type of education.

Keywords

healthcare, specialist education of doctors, resident education, certification, accredited medical facility, specialist field, paediatric specialization, work commitment of doctors

Vypracovala: RNDr. Katarína Kubišová, Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. ZHRNUTIE – TABUĽKY	7
3. SITUÁCIA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE	13
4. SITUÁCIA VO VYBRANÝCH EURÓPSKYCH ŠTÁTOCH	19
4.1 Bulharsko	19
4.2 Cyprus.....	21
4.3 Česká republika	22
4.4 Estónsko	27
4.5 Fínsko	29
4.6 Holandsko	30
4.7 Izrael.....	33
4.8 Litva.....	34
4.9 Lotyšsko	36
4.10 Luxembursko	39
4.11 Maďarsko	40
4.12 Nemecko	44
4.13 Nórsko.....	46
4.14 Poľsko.....	49
4.15 Portugalsko.....	51
4.16 Rumunsko.....	53
4.17 Slovinsko.....	55
4.18 Spojené kráľovstvo	58
4.19 Španielsko.....	59
4.20 Švajčiarsko	64
4.21 Švédsko	65
5. ZÁVER	68
6. Použité zdroje	71

1. ÚVOD

Na výkon odborných pracovných činností lekára sa v členských štátoch EÚ požaduje získanie vysokoškolského vzdelania II. stupňa v študijnom programe všeobecné lekárstvo. Jeho úspešné absolvovanie vedie k získaniu akademického titulu doktor všeobecného lekárstva. V prípade, že chce lekár samostatne vykonávať špecializované lekárske pracovné činnosti, je potrebné, aby v špecializačnom štúdiu (rezidentskom štúdiu) získal diplom o špecializácii. Špecializačné štúdium lekárov má v zmysle [Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií](#)¹ nadväzovať na vysokoškolské doktorské vzdelanie a trvať najmenej 3 roky (Príloha V bod 5.1.3 smernice upravuje minimálnu dĺžku trvania jednotlivých špecializačných odborov v rozpätí 3 – 5 rokov v závislosti od špecializácie). Lekárska odborná príprava špecialistov obsahuje teoretickú a praktickú odbornú prípravu na univerzite alebo vo fakultnej nemocnici, alebo tam, kde je to vhodné, v zariadení lekárskej starostlivosti, ktoré na tento účel schválili príslušné orgány alebo organizácie.

Absolvovaním rezidentského štúdia má lekár právo používať titul *lekár špecialista* spojený s názvom príslušného špecializačného odboru.

Skutočná dĺžka špecializačného štúdia aj názov špecializačného odboru sa v jednotlivých štátoch môžu odlišovať, nesmú však byť kratšie, ako to definuje európska smernica.

V tejto súvislosti sme skúmali niektoré vybrané aspekty špecializačného vzdelávania lekárov vo vybraných štátoch. Informácie sme čerpali najmä z odpovedí štátov, poskytnutých v rámci požiadavky Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD² z júna 2024, č. 5821 *Špecializačné lekárske vzdelávanie (rezidentské štúdium)*, doplnené o relevantné právne predpisy štátov a ďalšie citované informačné zdroje.

Skúmané otázky:

1. Aká je právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov?
2. Aká inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešuje špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov – lekárske fakulty, lekárske komory, špeciálne vytvorené inštitúcie na tento účel, iné...?
3. Môže byť pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu?
4. Aká inštitúcia určuje podmienky pre akreditáciu a posudzuje ich splnenie a na akú dlhú dobu je akreditácia udelená?
5. Ak sa lekár v priebehu rezidentského štúdia rozhodne zmeniť špecializačný odbor, započíta sa mu dovedy absolvované špecializačné štúdium (aj v nesúvisiacich odboroch)?

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2005/36/oj/slk>

² Európske centrum pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD. Dostupné na internete: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/public/page/about> (uzavretá databáza)

6. Umožňuje získanie špecializácie v jednotlivých špecializačných odboroch poskytovanie zdravotnej starostlivosti aj u detských pacientov, alebo je potrebná samostatná pediatrická subšpecializácia?
7. Aký je spôsob financovania rezidentského štúdia lekárov? Existuje nejaká viazanosť absolventov rezidentského programu zostať pracovať určité obdobie v danom zdravotníckom zariadení, kraji alebo štáte? Ak áno, aká je sankcia za porušenie tejto povinnosti?

2. ZHRNUTIE – TABUĽKY

Tab.: Vybrané porovnávané aspekty špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov v jednotlivých štátoch

Štát	Právna úprava	Strešná inštitúcia	Akreditačný orgán	Doba, na ktorú je akreditácia udelená	Starostlivosť o detských pacientov bez pediatrickej špecializácie	Financovanie	Viazanosť špecialistu na určité miesto
Bulharsko	Vyhláška č. 1 z roku 2015 o získaní špecializácie v zdravotníctve	Ministerstvo zdravotníctva vysoké školy	Národná agentúra pre hodnotenie a akreditáciu minister zdravotníctva	5 rokov	upravená v zdravot. štandardoch príslušného odboru	štát (ministerstvo zdravotníctva) obce	nie je
Cyprus	Zákon o registrácii lekárov	Ministerstvo zdravotníctva	Ministerstvo zdravotníctva Cyperská lekárska rada	----	nie	----	----
Česká republika	zákon č. 95/2004 Zb.	Inštitút postgraduálneho vzdelávania v zdravotníctve lekárske fakulty	Ministerstvo zdravotníctva na návrh akreditačnej komisie	najviac na 10 rokov (v základnom kmeni najviac na 5 rokov)	všeobecní lekári áno pre adolescentov (nad 15 rokov) áno	Ministerstvo zdravotníctva Ministerstvo školstva (fakulty)	nie je (bola zrušená)
Estónsko	Zákon o univerzite v Tartu	Ministerstvo sociálnych vecí senát univerzity	Ministerstvo školstva a výskumu	----	nie	štát Estónsky fond zdravotného poistenia	nie je

Štát	Právna úprava	Strešná inštitúcia	Akreditačný orgán	Doba, na ktorú je akreditácia udelená	Starostlivosť o detských pacientov bez pediatrickej špecializácie	Financovanie	Viazanosť špecialistu na určité miesto
Fínsko	Vyhláška Min. soc. vecí a zdravotníctva č. 56/2015	univerzity	univerzity	---	áno	---	nie je
Holandsko	Zákon o zdravotníckych profesiách (Wet BIG)	Komisia pre registráciu lekárskeho špecialistov RGS lekárske fakulty	Komisia pre registráciu lekárskeho špecialistov RGS	5 rokov	nie	vláda zdravotné poistenie	nie je
Izrael	Lekársky poriadok 1973	vedecká rada Izraelskej lekárskej asociácie	vedecká rada Izraelskej lekárskej asociácie	5 rokov	áno	zdravotnícke zariadenie Zdravotný fond HMO	nie je
Litva	Zákon o vysokoškolskom vzdelávaní a výskume Zákon o lekárskej praxi	Ministerstvo zdravotníctva vysoké školy	Štátna akreditačná služba pre zdravotnícke činnosti	5 rokov	len v niektorých odboroch	Ministerstvo školstva, vedy a športu	nie je
Lotyšsko	Zákon o lekárskej starostlivosti Nariadenie vlády č. 685	vláda Ministerstvo zdravotníctva profesijné lekárske organizácie	---	---	---	Ministerstvo zdravotníctva	áno 3 roky
Luxembursko	Zákon o organizácii špecializačného lekárskeho štúdia na Luxemburskej univerzite	univerzita	minister zdravotníctva na odporúčanie akreditačnej komisie	3 roky	---	---	nie je

Štát	Právna úprava	Strešná inštitúcia	Akreditačný orgán	Doba, na ktorú je akreditácia udelená	Starostlivosť o detských pacientov bez pediatrickej špecializácie	Financovanie	Viazanosť špecialistu na určité miesto
Maďarsko	Nariadenie vlády č. 162/2015 (VI. 30.) Vyhláška MZ č. 16/2010 (IV. 15.) Vyhláška EMMI č. 22/2012 (IX. 14.)	Národné generálne riaditeľstvo pre nemocnice OKFŐ vysoké školy	generálny riaditeľ OKFŐ	4 roky	---	štát	áno v dĺžke trvania študijného programu
Nemecko	Federálne lekárske predpisy (BÄO) Licenčné predpisy pre lekárov (ÄApprO)	lekárske komory	lekárske komory	5 rokov	všeobecní lekári áno	Zväzy lekárov zákonných zdravotných poisťovní zdravotné poisťovne	---
Nórsko	Predpisy pre odbornú prípravu a schvaľovanie špecialistov pre lekárov a zubných lekárov	Nórske riaditeľstvo pre zdravotníctvo Regionálne zdravotnícke úrady obce	Nórske riaditeľstvo pre zdravotníctvo	---	---	Regionálne zdravotnícke úrady obce	---
Poľsko	Zákon č. 617/2018 Zákon č. 506/2023 Zákon č. 570/2024	Zdravotné centrum pre postgraduálne vzdelávanie CMKP	riaditeľ Zdravotného centra pre postgraduálne vzdelávanie CMKP	5 rokov	za určitých podmienok	Ministerstvo zdravotníctva	---
Portugalsko	Zákon č. 13/2018	Ministerstvo zdravotníctva	minister zdravotníctva na návrh Lekárskej asociácie a po konzultácii s Národnou radou pre	---	nie	štát	nie je

Štát	Právna úprava	Strešná inštitúcia	Akreditačný orgán	Doba, na ktorú je akreditácia udelená	Starostlivosť o detských pacientov bez pediatrickej špecializácie	Financovanie	Viazanosť špecialistu na určité miesto
		Ústredná správa zdravotníctva ACSS	lekárske vzdelávanie CNIM				
Rumunsko	Vyhláška vlády č. 18/2009 o organizácii a financovaní rezidentského štúdia	Ministerstvo zdravotníctva Ministerstvo školstva... Lekárske zväzy	minister zdravotníctva + minister školstva	---	nie	štát	nie je
Slovinsko	Zákon o zdravotných službách (ZZdrS)	Lekárska komora Slovinska	Ministerstvo zdravotníctva	5 rokov	nie	štát	áno rovnaké obdobie, ako dĺžka špecializačného štúdia
Spojené kráľovstvo	Zdravotnícky zákon	Všeobecná lekárska rada GMC	Všeobecná lekárska rada GMC	---	len všeobecní lekári	Národná zdravotná služba NHS+ zamestnávateľ	nie je
Španielsko	Zákon 44/2003 o organizácii zdravotníckych povolání	Národná rada medicínskych odborov národné komisie medicínskych odborov	Ministerstvo zdravotníctva+ Ministerstvo školstva...	---	nie	štát samosprávne celky	---

Štát	Právna úprava	Strešná inštitúcia	Akreditačný orgán	Doba, na ktorú je akreditácia udelená	Starostlivosť o detských pacientov bez pediatrickej špecializácie	Financovanie	Viazanosť špecialistu na určité miesto
Švajčiarsko	Zákon o lekárskech povolaniach na univerzitnej úrovni	Švajčiarsky inštitút pre ďalšie vzdelávanie lekárov SIFW	Federálne ministerstvo vnútra FDHA Spolkový úrad verejného zdravotníctva FOPH	7 rokov	len všeobecní lekári	----	nie je
Švédsko	Nariadenie o bezpečnosti pacientov (2010:1369) Predpisy... (HSLF-FS 2021:8)	Národná rada pre zdravie a sociálnu starostlivosť	Národná rada pre zdravie a sociálnu starostlivosť	----	----	kraje	nie je
Slovenská republika	zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti	Ministerstvo zdravotníctva	Ministerstvo zdravotníctva	5 rokov	nie	Ministerstvo zdravotníctva zamestnávateľia samosprávne kraje, obce zdravotné poisťovne iné zdroje	áno (viazaná na samosprávny kraj) 5 rokov

Zdroj: Vlastné spracovanie autorky na základe odpovedí štátov na požiadavku ECPRD č. 5821 *Specialists' medical training (residency study)* a ďalších zdrojov citovaných v texte

3. SITUÁCIA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Základný právny rámec poskytuje [zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov](#)³ (ďalej len zákon č. 578/2004 Z. z.). Špecializačné štúdium lekárov upravujú paragrafy 39 – 41a.

Špecializačné odbory spolu s minimálnou dĺžkou trvania štúdia definuje príloha č. 3A písm. a) – d) [nariadenia vlády SR č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností](#)⁴ (ďalej len nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z.)

§ 3 (2) „Odborná spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností sa získava špecializačným štúdiom v špecializačných odboroch uvedených v prílohe č. 3...“

Podrobný rozpis rozsahu teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností pre jednotlivé špecializačné lekárske odbory stanovuje [Výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 17. septembra 2010 č. 12422/2010 – OL, ktorým sa ustanovujú minimálne štandardy pre špecializačné študijné programy, minimálne štandardy pre certifikačné študijné programy a minimálne štandardy pre študijné programy sústavného vzdelávania a ich štruktúra](#)⁵ (v prílohe 1).

Pravidlá pre používanie profesijných titulov v zdravotníctve upravuje [nariadenie vlády SR č. 513/2010 Z. z. o používaní profesijných titulov a ich skratiek viažucich sa na odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania](#)⁶. §3 nariadenia uvádza:

(1) *Profesijný titul „lekár špecialista“ používa lekár, ktorý je odborne spôsobilý na výkon odborných pracovných činností a má aj odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností podľa osobitného predpisu.*

(2) *Používanie profesijného titulu podľa odseku 1 možno nahradiť používaním profesijného titulu s bližším vyjadrením príslušnej špecializácie lekára...*

³ Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/578/>

⁴ Nariadenie vlády SR č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/296/20230410>

⁵ Výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 17. septembra 2010 č. 12422/2010 – OL, ktorým sa ustanovujú minimálne štandardy pre špecializačné študijné programy, minimálne štandardy pre certifikačné študijné programy a minimálne štandardy pre študijné programy sústavného vzdelávania a ich štruktúra. Dostupné na internete: <https://www.health.gov.sk/?Minimalne-standardy-pre-specializacne-studijne-programy-minimalne-standardy-pre-certifikacne-studijne-programy-a-minimalne-standardy-pre-studijne-programy-sustavneovzdelavania>

⁶ Nariadenie vlády SR č. 513/2010 Z. z. o používaní profesijných titulov a ich skratiek viažucich sa na odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/513/20190901>

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Zákon č. 578/2004 Z. z. (§ 39, ods. 2) hovorí, že: „Ďalšie vzdelávanie zdravotníckeho pracovníka (kam patrí aj špecializačné vzdelávanie) odborne a metodicky riadi ministerstvo zdravotníctva“.

Ministerstvo zdravotníctva udeľuje akreditáciu vzdelávacej inštitúcii, ktorá splňa zákonom stanovené podmienky a požiada o akreditáciu.

Podľa § 40 (22) tohto istého zákona:

„(22) Ministerstvo zdravotníctva poskytuje zoznam vzdelávacích ustanovizní, ktoré získali osvedčenie o akreditácii na uskutočňovanie špecializačného študijného programu alebo osvedčenie o akreditácii na uskutočňovanie certifikačného študijného programu elektronicky národnému centru...“

MZ SR má zmluvy o vzájomnej spolupráci v uvedenej oblasti podpísané štyrmi univerzitami:

- Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave,
- Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine,
- Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach,
- Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave.

Vzdelávacia ustanovizeň zaradí zdravotníckeho pracovníka do špecializačného štúdia na základe jeho žiadosti k 1. októbru alebo k 1. februáru príslušného kalendárneho roka.

Praktickú časť rezidentského štúdia⁷ vykonáva rezident v zariadeniach ústavnej alebo ambulantnej zdravotnej starostlivosti, ktoré majú zmluvu s danou vzdelávacou ustanovizňou (schváleným výučbovým zdravotníckym zariadením v rámci rezidentského štúdia).⁸

Rezidentské štúdium sa teda vykonáva za vzájomnej spolupráce medzi MZ SR, vzdelávacou ustanovizňou (4 slovenské univerzity), zamestnávateľom zdravotníckeho pracovníka a poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorý bude vykonávať praktickú výučbu zdravotníckeho pracovníka (školiť rezidenta).

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Zákon č. 578/2004 Z. z. v § 39b (16) a (17) definuje podmienky, ktoré musí spĺňať zdravotnícke zariadenie, ktoré chce poskytovať praktickú výučbu v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo alebo v špecializačnom odbore pediatria.

Nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. upravuje miesto výkonu špecializačného štúdia v § 69a:

⁷ Rezidentské štúdium (Ministerstvo zdravotníctva SR). Dostupné na internete:

<https://www.health.gov.sk/?rezidenti>

⁸ Výučbové zdravotnícke zariadenia (Ministerstvo zdravotníctva SR). Dostupné na internete:

<https://www.health.gov.sk/?rezidenti-vyucbove-zdravotnicke-zariadenia>

- (1) „Špecializačné štúdium v zdravotníckych povolaniach lekár a zubný lekár sa uskutočňuje za jeho osobnej účasti v dennej forme na univerzite, v univerzitnej nemocnici alebo v inom zdravotníckom zariadení podľa akreditovaného špecializačného študijného programu.“

Zoznam výučbových zdravotníckych zariadení, s ktorými majú podpísanú zmluvu jednotlivé akreditované univerzity sa nachádza na webovom sídle Ministerstva zdravotníctva SR: <https://www.health.gov.sk/?rezidenti-vyucbove-zdravotnicke-zariadenia>

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Ministerstvo zdravotníctva udeľuje akreditáciu vzdelávacej inštitúcii, ktorá spĺňa zákonom stanovené podmienky a požiada o akreditáciu. Paragraf 40 zákona č. 578/2004 Z. z. hovorí:

„§ 40 Podmienky akreditácie, osvedčenie o akreditácii, povinnosti vzdelávacej ustanovizne

(1) Ministerstvo zdravotníctva rozhoduje o akreditácii špecializačných študijných programov...; na rozhodovanie o akreditácii, na priebežné sledovanie a hodnotenie úrovne ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, ak ďalej nie je ustanovené inak (§ 42), a na výkon ďalších činností v oblasti akreditácie zriaďuje Akreditačnú komisiu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky na ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov ako svoj poradný orgán....“

Dĺžku trvania špecializačného štúdia v jednotlivých špecializačných odboroch, ktorá je záväzná pre všetky vzdelávacie inštitúcie, ktoré implementujú rezidentský program, je navrhovaná ministromi zdravotníctva **Akreditačnou komisiou Ministerstva zdravotníctva SR na ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov**. Pri rozhodovaní o dĺžke špecializačného štúdia musí akreditačná komisia rešpektovať príslušnú legislatívu EÚ a presný popis daného špecializačného odboru lekárov.

§ 40 ods. 11:

„(11) Ak vzdelávacia ustanovizeň spĺňa podmienky akreditácie podľa tohto zákona, ministerstvo zdravotníctva vydá vzdelávacej ustanovizni osvedčenie o akreditácii, na ktorého základe je vzdelávacia ustanovizeň oprávnená uskutočňovať akreditovaný špecializačný študijný program... Ak tento zákon neustanovuje inak, osvedčenie o akreditácii má **platnosť päť rokov**. Osvedčenie o akreditácii nemožno previesť na inú právnickú osobu alebo fyzickú osobu.“

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

§ 70 nariadenia vlády č. 296/2010 Z. z. hovorí:

- (1) „Vzdelávacia ustanovizeň môže na základe žiadosti zdravotníckeho pracovníka zmeniť špecializačný odbor, v ktorom je zdravotnícky pracovník zaradený, na iný špecializačný odbor... Zmena špecializačného odboru počas špecializačného štúdia sa môže uskutočniť najviac dvakrát.
- (2) Vzdelávacia ustanovizeň pri prvej zmene špecializačného odboru podľa odseku 1 zhodnotí obsah a rozsah špecializačného štúdia v príslušnom špecializačnom odbore, do ktorého bol zdravotnícky

pracovník zaradený, a určí obsah a rozsah špecializovaných vedomostí a zručností, ktoré predstavujú rozdiel medzi obsahom a rozsahom špecializačného štúdia v špecializačných študijných programoch príslušných špecializačných odborov, medzi ktorými sa zmena špecializačného odboru uskutočnila, a ktoré má zdravotnícky pracovník ešte nadobudnúť. Pri druhej zmene špecializačného odboru podľa odseku 1 vzdelávacia ustanovizeň zhodnotí obsah a rozsah špecializačného štúdia v príslušných špecializačných odboroch, do ktorých bol zdravotnícky pracovník zaradený, a určí obsah a rozsah špecializovaných vedomostí a zručností, ktoré predstavujú rozdiel medzi obsahom a rozsahom špecializačného štúdia v špecializačných študijných programoch príslušných špecializačných odborov, medzi ktorými sa zmeny uskutočnili, a ktoré má zdravotnícky pracovník ešte nadobudnúť.“

To znamená, že zhodnotenie, aké časť špecializačného štúdia sa rezidentovi započíta a akú časť si bude musieť doplniť je na príslušnej vzdelávacej inštitúcii, ktorá je zodpovedná za špecializačné štúdium.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

V Slovenskej republike je potrebná samostatná pediatrická subšpecializácia.

Väčšina pediatrických špecializácií (napr. pediatrická anestéziológia, pediatrická gastroenterológia, hepatológia a výživa, pediatrická gynekológia, pediatrická hematológia a onkológia atď.) spadajú pod Prílohu č. 3 A nariadenia vlády č. 296/2010 Z. z.:

- d) špecializačné odbory s minimálnou dĺžkou trvania špecializačného štúdia tri roky po získaní špecializácie v niektorom zo špecializačných odborov uvedených v písmenách a) až c)*

Jedine detská psychiatria a pediatria spadajú pod písmeno b tejto prílohy:

- b) špecializačné odbory s minimálnou dĺžkou trvania špecializačného štúdia štyri roky*

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Financovanie rezidentského štúdia upravuje §39a zákona č. 578/2004 Z. z.:

§ 39a Financovanie ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov

(1) Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov sa môže financovať z

- a) prostriedkov zamestnávateľov,*
- b) prostriedkov rozpočtov samosprávnych krajov alebo obcí,*
- c) prostriedkov rozpočtov zdravotných poisťovní,*
- d) úhrad zdravotníckych pracovníkov, ktorí sú účastníkmi ďalšieho vzdelávania,*
- e) účelovo viazaných finančných prostriedkov na špecializačné štúdium za podmienok podľa § 39b z rozpočtovej kapitoly ministerstva zdravotníctva,*
- f) prostriedkov nadácií a iných právnických osôb a fyzických osôb,*
- g) iných zdrojov.*

§ 39b ďalej stanovuje, že:

- (1) „...účelovo viazané finančné prostriedky na rezidentské štúdium poskytuje ministerstvo zdravotníctva prostredníctvom vzdelávacej ustanovizne zamestnávateľovi lekára zaradeného do rezidentského štúdia na náhradu mzdy rezidenta...“
- (2) Ministerstvo zdravotníctva môže účelovo viazané finančné prostriedky na rezidentské štúdium poskytnúť vzdelávacej ustanovizni aj na
 - a) odmenu vrátane odvodov poisťného podľa osobitných predpisov zamestnávateľa za poskytnutú odmenu zdravotníckemu pracovníkovi s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností, pod ktorého dohľadom rezident uskutočňuje praktickú časť rezidentského štúdia (ďalej len „školiteľ“), ak ide o školiteľa, pod ktorého dohľadom rezident uskutočňuje odbornú zdravotnícku prax vo všeobecnej ambulancii pre dospelých alebo všeobecnej ambulancii pre deti a dorast počas rezidentského štúdia v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo alebo v špecializačnom odbore pediatria,
 - b) náklady na administráciu súvisiacu s rezidentským štúdiom a
 - c) náklady na refundáciu úhrady rezidenta za rezidentské štúdium podľa [§ 39a ods. 3](#).
- (3) Výška finančných prostriedkov podľa odseku 3 písm. a) a b) sa dohodne v zmluve medzi ministerstvom zdravotníctva a vzdelávacou ustanovizňou.

Viazanosť absolventa špecializačného štúdia odpracovať určité obdobie v danom samosprávnom kraji upravuje odsek 13 a 14 toho istého paragrafu:

- „(13) Ak zdravotnícky pracovník úspešne ukončil rezidentské štúdium v špecializačnom odbore, je povinný
- a) **do 12 mesiacov od úspešného absolvovania špecializačnej skúšky** začať vykonávať špecializované pracovné činnosti pri vykonávaní zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. b) v samosprávnom kraji označenom v žiadosti o zaradenie zdravotníckeho pracovníka do rezidentského štúdia podľa odseku 6 písm. f) alebo **do troch mesiacov od úspešného absolvovania špecializačnej skúšky** začať vykonávať špecializované pracovné činnosti pri vykonávaní zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. a) v samosprávnom kraji označenom v žiadosti o zaradenie zdravotníckeho pracovníka do rezidentského štúdia podľa odseku 6 písm. f) v špecializačnom odbore, v ktorom úspešne ukončil rezidentské štúdium,
 - b) poskytovať zdravotnú starostlivosť v špecializačnom odbore, v ktorom úspešne ukončil rezidentské štúdium úhrnne **najmenej päť rokov počas siedmich rokov** od úspešného absolvovania špecializačnej skúšky v samosprávnom kraji označenom v žiadosti o zaradenie zdravotníckeho pracovníka do rezidentského štúdia podľa odseku 6 písm. f), ak vykonáva špecializované činnosti podľa písmena a) najmenej v rozsahu ordinačných hodín podľa § 79 ods. 1 písm. aj) alebo úhrnne **päť rokov počas desiatich rokov** od úspešného absolvovania špecializačnej skúšky v samosprávnom kraji označenom v žiadosti o zaradenie zdravotníckeho pracovníka do rezidentského štúdia podľa odseku 6 písm. f), ak vykonáva špecializované činnosti podľa písmena a) najmenej v rozsahu polovice ordinačných hodín podľa § 79 ods. 1 písm. aj)...
- (14) Na zdravotníckeho pracovníka, ktorý úspešne ukončil rezidentské štúdium v špecializačnom odbore inom ako všeobecné lekárstvo, sa vzťahujú povinnosti podľa odseku 13 alebo tieto povinnosti:
- a) bezodkladne začať vykonávať zdravotnícke povolanie podľa [§ 3 ods. 4 písm. a\)](#) u poskytovateľa ústavnej zdravotnej starostlivosti v samosprávnom kraji označenom v žiadosti o zaradenie zdravotníckeho pracovníka do rezidentského štúdia podľa odseku 6 písm. f) v špecializačnom odbore, v ktorom úspešne ukončil

rezidentské štúdium, a to úhrnne najmenej päť rokov počas siedmich rokov od úspešného absolvovania špecializačnej skúšky najmenej v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času alebo úhrnne päť rokov počas desiatich rokov od úspešného absolvovania špecializačnej skúšky najmenej v rozsahu polovice ustanoveného týždenného pracovného času...

To znamená, že zákonnou povinnosťou rezidenta po úspešnom absolvovaní špecializačnej skúšky je:

- do 12 mesiacov začať vykonávať špecializované pracovné činnosti (vlastná ambulantná prax) v samosprávnom kraji označenom v žiadosti o zaradenie do rezidentského štúdia, alebo
- do 3 mesiacov začať vykonávať špecializované pracovné činnosti (ako zamestnanec) v samosprávnom kraji označenom v žiadosti o zaradenie do rezidentského štúdia, alebo
- bezodkladne začať vykonávať zdravotnícke povolanie u poskytovateľa ústavnej zdravotnej starostlivosti v samosprávnom kraji označenom v žiadosti o zaradenie do rezidentského štúdia.

Zákonná povinnosť rezidenta je tiež poskytovať zdravotnú starostlivosť úhrnne:

- najmenej 5 rokov počas 7 rokov / 1,0 úväzok,
- najmenej 5 rokov počas 10 rokov / 0,5 úväzok.⁹

Sankcia za nedodržanie týchto zákonných povinností je uvedená v bodoch 21 a 22 toho istého paragrafu (39b):

„(21) Ak zdravotnícky pracovník, ktorý po úspešnom ukončení rezidentského štúdia nezačal poskytovať zdravotnú starostlivosť podľa odseku 13 písm. a) alebo odseku 14 písm. a), je povinný uhradiť ministerstvu zdravotníctva 5 000 eur za každý rok rezidentského štúdia.

(22) Ak zdravotnícky pracovník, ktorý po úspešnom ukončení rezidentského štúdia neposkytoval zdravotnú starostlivosť podľa odseku 13 písm. b) alebo odseku 14 písm. a), je povinný uhradiť ministerstvu zdravotníctva 5 000 eur za každý rok, v ktorom neposkytoval zdravotnú starostlivosť podľa odseku 13 písm. b) alebo odseku 14 písm. a).

⁹ Rezidentské štúdium (Ministerstvo zdravotníctva SR). Dostupné na internete: <https://www.health.gov.sk/?rezidenti>

4. SITUÁCIA VO VYBRANÝCH EURÓPSKYCH ŠTÁTOCH

4.1 Bulharsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Špecializačné vzdelávanie v Bulharskej republike je upravené v zákone č.33 o zdraví a vo vyhláške č. 1 z roku 2015 vydané na základe zákona č. 33 (článok 181 ods. 1). o získaní špecializácie v zdravotníctve¹⁰.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Ministerstvo zdravotníctva je organizačne aj metodicky príslušným orgánom špecializačnej zdravotníckej prípravy.

Vysoké školy, poskytujúce postgraduálne vzdelávanie v zdravotníctve, sú inštitúciami, ktoré evidujú špecialistov, vydávajú doklady, evidujú zmeny okolností, súvisiacich so špecializačným štúdiom (napríklad prerušenie, pokračovanie alebo ukončenie prípravy, uznanie stupňa absolvovaného vzdelávania a pod.), rozhodujú o pripustení k štátnej skúške zo špecializácie po absolvovaní schváleného študijného plánu a individuálneho študijného plánu a vydávajú doklad o získanej špecializácii po úspešnom vykonaní štátnej záverečnej skúšky. Vysoké školy priamo organizujú, registrujú, vedú a kontrolujú teoretickú prípravu na získanie špecializácie a výcvikové základne (schválené na prípravu zdravotníckych špecializácií) – praktickú prípravu na získanie špecializácie.

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Každé zdravotnícke zariadenie, ktoré dostalo súhlas ministra zdravotníctva na vzdelávanie odborníkov v zdravotníctve, môže školiť odborníkov v odboroch, na ktoré má akreditáciu. Minister zdravotníctva každoročne zverejňuje zoznam akreditovaných lekárskejších vysokých škôl a zdravotníckych zariadení.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Akreditáciu akademickej časti špecializačnej lekárskej prípravy (päť akademických rokov) vykonáva Národná agentúra pre hodnotenie a akreditáciu, nezávislý špecializovaný štátny orgán pod Radou ministrov, riadny člen Európskej asociácie pre zabezpečovanie kvality vzdelávania na vysokých školách. Doba akreditácie je od štyroch do šiestich rokov v závislosti od získaného akreditačného posudku.

Zdravotnícke zariadenia na prípravu lekárskejších špecialistov schvaľuje minister zdravotníctva. Kritériá a podmienky, ktoré musia zdravotnícke zariadenia spĺňať, aby mohli školiť rezidentov, sú

¹⁰ Vyhláška č. 1 z roku 2015 o získaní špecializácie v zdravotníctve. Dostupné na internete (v bulharskom jazyku): <https://lex.bg/laws/ldoc/2136417712>

upravené vo vyhláške č. 8 z 13. novembra 2019 o požiadavkách na zdravotnícke zariadenia, ktoré školia študentov a rezidentov¹¹. Posudzovanie splnenia podmienok ustanovených v predpisoch vykonáva **Poradný zbor ministra zdravotníctva**, vytvorený podľa vyhlášky č. 8, ktorý poskytuje stanovisko ministrovi zdravotníctva na schválenie (alebo zamietnutie) zdravotníckeho zariadenia na výučbu špecialistov.

Akreditácia zdravotníckych zariadení na prípravu špecialistov sa poskytuje na obdobie **5 rokov**.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Rezidenti majú právo predčasne ukončiť svoje špecializačné štúdium a potom začať štúdium v inej špecializácii podľa vlastného výberu. V tomto prípade – ak sú v študijnom pláne druhého zapísaného odboru sekcie alebo moduly, ktoré sa študovali v prvom odbore (v ktorom osoba prestala študovať), môže byť časť absolvovaného štúdia uznaná **rozhodnutím dekana fakulty** vysokej školy, ktorá prijala rezidenta za podmienok určených vysokou školou. Je dôležité poznamenať, že sa uznáva iba taká časť špecializačného štúdia v prvej špecializácii (ak existuje), ktorá zodpovedá učebným osnovám druhej špecializácie, v ktorej sa špecialista pripravuje.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatickej subšpecializácie

Podľa zoznamu špecializácií v zdravotníckom systéme (definovanom v prílohe č. 1 nariadenia č. 1 z roku 2015) sú nasledujúce odbory pre lekárov s pediatrickým zameraním: Pediatria, Neonatológia, Detská gastroenterológia, Detská endokrinológia a metabolické choroby, Detská kardiológia, Detská klinická hematológia a onkológia, Detská neurológia, Detská nefrológia a hemodialýza, Detská pneumológia a ftizeológia, Detská psychiatria, Detská reumatológia, Detská chirurgia. Činnosť lekárov v iných špecializáciách v rámci liečby detí je upravená v zdravotníckych štandardoch príslušného odboru.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Financovanie prípravy na získanie špecializácie je upravené v štvrtej kapitole „Financovanie prípravy“ vyhlášky číslo 1 z roku 2015. Vo všeobecnosti majú rezidenti v klinických odboroch pracovnú zmluvu na dobu určitú na pozíciu rezidenta, resp. dostávajú mzdu od svojho zamestnávateľa – školiacej základne (najčastejšie zdravotnícke zariadenie, ktoré dostalo súhlas na výuku rezidentov).

Špecialisti v klinických odboroch platia poplatok len za teoretickú prípravu stanovenú v učebných osnovách a za praktickú prípravu v sekciách a moduloch, ktoré ich školiaca základňa nedokáže zabezpečiť. Tieto poplatky nemôžu presiahnuť 230 BGN (117,60 eur) mesačne pre bulharských občanov (a občanov EÚ, EHP a Švajčiarska).

Špecialisti v neklinických odboroch sa vzdelávajú na základe nariadenia rektora univerzity, ktorá ich zaregistrovala, a za teoretickú prípravu a praktickú prípravu uhrádzajú poplatok podľa

¹¹ Vyhláška č. 8 z 13. novembra 2019 o požiadavkách na zdravotnícke zariadenia, ktoré školia študentov a rezidentov. Dostupné na internete (v bulharskom jazyku): <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2137197617>

študijných plánov. Tieto poplatky tiež nemôžu presiahnuť 230 BGN (117,60 eur) mesačne pre bulharských občanov (a občanov EÚ, EHP a Švajčiarska).

Náklady na teoretickú a praktickú prípravu rezidentov sú hradené z rozpočtu Ministerstva zdravotníctva a rezidentom sa poskytujú prostriedky na mesačnú odmenu a poistenie. Normatívne je možné špecializačné vzdelávanie financovať aj obcami z prostriedkov európskych projektov a programov a pod. (§ 42c vyhlášky č. 1 z roku 2015).

Rezidenti vo všeobecnosti nie sú po ukončení štúdia zaviazaní pracovať určitý čas v konkrétnom zdravotníckom zariadení alebo oblasti, pokiaľ nemajú uzatvorenú inú zmluvu s výučbovým zdravotníckym zariadením.

4.2 Cyprus

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

V Cyperskej republike je špecializačná lekárska príprava (rezidentské štúdium) regulovaná **Zákomom o registrácii lekárov** a jeho dodatkami z rokov 1981 až 2011, ako aj predpismi o zdravotníckych pracovníkoch (lekárske špecializácie).

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné štúdium lekárov

Ministerstvo zdravotníctva každoročne zverejňuje voľné pracovné miesta v nemocniciach a klinikách republiky pre rezidentov, ktorí sa vzdelávajú na Cypre. Výber kandidátov na rezidentské štúdium prebieha po písomnej a ústnej skúške.

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Podľa vyššie uvedených právnych predpisov sa v Cyperskej republike môžu rezidenti vzdelávať (plná špecializácia alebo časť špecializácie) výlučne v nemocniciach, ktoré majú akreditáciu od ministerstva zdravotníctva a Cyperskej lekárskej rady. Každé iné pracovisko, ktoré nie je súčasťou fakultných/univerzitných nemocníc, musí byť akreditované týmito dvoma inštitúciami, aby bolo považované za vhodné pracovisko na špecializačné vzdelávanie.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Ako je uvedené vyššie, cyperské **ministerstvo zdravotníctva**¹² a **Cyperská lekárska rada**¹³ vydávajú všetky príslušné akreditácie. Doba, na ktorú je akreditácia udelená, sa môže odlišovať v závislosti od konkrétneho prípadu.

¹² Cyprus Health Ministry. Dostupné na internete (v angličtine):
https://www.moh.gov.cy/moh/moh.nsf/index_en/index_en

¹³ Cyprus Medical Council. Dostupné na internete (v angličtine):
https://www.moh.gov.cy/moh/cmc/cmc.nsf/home_en/home_en?opendocument

Cyperská lekárska rada je príslušným orgánom pre uznávanie odborných kvalifikácií lekárov a udeľovanie licencií na výkon lekárskej praxe na území Cypru. Lekárska rada Cypru je zriadená na základe článku 3 zákona o registrácii lekárov a pozostáva zo 7 členov, 3 lekárov pôsobiacich vo verejnej službe a 4 súkromných lekárov. Menuje ju Rada ministrov a má dvojročné funkčné obdobie.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Ak je rezidentské štúdium v zdravotníckej špecializácii, ukončené do doby zmeny odboru, v nepríbuznom odbore, nemožno ho započítať v rámci požadovaných rokov rezidentského štúdia, potrebných na ukončenie zdravotníckej špecializácie.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Zdravotná starostlivosť o detských pacientov je samostatnou medicínskou subšpecializáciou.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

4.3 Česká republika

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Najdôležitejším právnym predpisom pre problematiku odbornej prípravy špecialistov je zákon č. 95/2004 Zb. o podmienkach získavania a uznávania odbornej spôsobilosti a špecializovanej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania lekára, zubného lekára a farmaceuta v znení neskorších predpisov (tzv. „zákon o zdravotníckych povolaniach“).¹⁴ Zákon obsahuje ustanovenie (§ 37), ktoré oprávňuje ministerstvo zdravotníctva podrobnejšie upraviť niektoré vymenované otázky vyhláškami. Problematiku špecializačnej lekárskej prípravy ďalej upravujú viaceré vyhlášky ministerstva zdravotníctva alebo nariadenia vlády, ako sú napr.:

- Vyhláška č. 185/2009 Zb. o odboroch špecializačného vzdelávania lekárov, zubných lekárov a farmaceutov a odboroch certifikovaných kurzov¹⁵;
- Vyhláška č. 186/2009 Zb. ktorou sa upravuje postup pri vyhlasovaní výberového konania na rezidentskú pozíciu, priebeh výberového konania na rezidentskú pozíciu a základné kritériá výberu rezidenta (o rezidentských pozíciách)¹⁶;

¹⁴ Zákon č. 95/2004 Zb. o podmienkach získavania a uznávania odbornej spôsobilosti a špecializovanej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania lekára, zubného lekára a farmaceuta v znení neskorších predpisov (tzv. „zákon o zdravotníckych povolaniach“). Dostupné na internete (v češtine): <https://www.e-sbirka.cz/sb/2004/95/2024-01-01?f=95%2F2004&zalozka=text>

¹⁵ Vyhláška č. 185/2009 Zb. o odboroch špecializačného vzdelávania lekárov, zubných lekárov a farmaceutov a odboroch certifikovaných kurzov. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.e-sbirka.cz/sb/2009/185/2018-08-18?f=185%2F2009&zalozka=text>

¹⁶ Vyhláška č. 186/2009 Zb., ktorou sa upravuje postup pri vyhlasovaní výberového konania na rezidentskú pozíciu, priebeh výberového konania na rezidentskú pozíciu a základné kritériá výberu rezidenta (o rezidentských pozíciách). Dostupné na internete (v češtine): <https://www.e-sbirka.cz/sb/2009/186/2009-07-01?f=%EF%82%A7%09186%2F2009&zalozka=text>

- Nariadenie vlády č. 31/2010 Zb. o odboroch špecializačnej prípravy a určovaní odbornosti zdravotníckych pracovníkov so špecializovanou spôsobilosťou¹⁷;
- Vyhláška č. 117/2018 Zb. o skúšobnom poriadku pre aprobačnú skúšku¹⁸.

Existuje niekoľko ďalších vyhlášok upravujúcich napríklad výšku úhrad za skúšky, vzdelávanie v základnom kmeni pre lekárov, kompetencie lekárov po získaní osvedčenia o absolvovaní základného kmeňa atď.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Pre samostatný výkon zdravotníckeho povolania, kedy odborník nesie plnú právnu zodpovednosť, je potrebné absolvovať špecializačné vzdelanie. Špecializačné vzdelávacie programy (postgraduálne štúdium) na získanie špecifickej kvalifikácie (napr. pediatria, gynekológia, neurológia atď.) sú rozdelené do dvoch fáz: základný kmeň a špecializačný kmeň. Obe fázy majú svoju teoretickú a praktickú časť.

Špecializačné vzdelávanie lekárov organizuje a zabezpečuje **Inštitút postgraduálneho vzdelávania v zdravotníctve** (Institút postgraduálneho vzdelávania ve zdravotníctví¹⁹), ktorý je priamo riadený rezortom zdravotníctva. Inštitút zároveň zaisťuje atestačné a záverečné skúšky.

Teoretickú časť špecializačného vzdelávania zastrešujú lekárske fakulty univerzít, ktoré sa nachádzajú v mestách Olomouc, Brno, Plzeň, Ostrava, Hradec Králové a Praha (3 fakulty).²⁰

Základný (spoločný) kmeň špecializácie trvá 30 mesiacov a je ukončený skúškou. Druhá fáza špecializačnej prípravy – odborový kmeň (vzdelávanie vo vlastnom špecializačnom výcviku) je ukončená špecializačnou atestačnou skúškou. Zákon v súčasnosti upravuje 19 základných kmeňových špecializácií a 43 špecializačných učebných odborov.

Počas postgraduálneho štúdia sa študenti zúčastňujú predpísaných vzdelávacích podujatí popri zamestnaní, ktoré je odmeňované. Práca sa musí vykonávať v zdravotníckych zariadeniach, ktoré majú akreditáciu ministerstva zdravotníctva na postgraduálne vzdelávanie²¹ a každý postgraduálny študent musí mať určeného skúseného školiteľa. Obsah vzdelávacích programov pre každý konkrétny odbor schvaľuje Ministerstvo zdravotníctva, ktoré spolupracuje s vysokými školami, Českou lekárskou komorou a profesijnými združeniami. Podklady na určenie obsahu vzdelávacích programov pripravujú v rámci ministerstva zdravotníctva príslušné akreditačné komisie.

¹⁷ Nariadenie vlády č. 31/2010 Zb. o odboroch špecializačnej prípravy a určovaní odbornosti zdravotníckych pracovníkov so špecializovanou spôsobilosťou. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.e-sbirka.cz/sb/2010/31/2023-07-01?f=31%2F2010&zalozka=text>

¹⁸ Vyhláška č. 117/2018 Zb. o skúšobnom poriadku pre aprobačnú skúšku. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.e-sbirka.cz/sb/2018/117/2018-09-15?f=117%2F2018&zalozka=text>

¹⁹ Institút postgraduálneho vzdelávania ve zdravotníctví. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.ipvz.cz/o-ipvz/zakladni-informace-o-ipvz/predstaveni-ipvz>

²⁰ Zoznam akreditovaných pracovísk: <https://mzd.gov.cz/seznam-akreditovanych-pracovist/>; akreditované pracoviská pre teoretickú časť v základnom kmeni: <https://akreditace.mzcr.cz/akreditace/teoreticka-cast-zakladni-kmeny>

²¹ Akreditované zdravotníckezariadenia na poskytovanie špecializačného vzdelávania v danom odbore: <https://akreditace.mzcr.cz/akreditace/index>

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Áno, špecializačnú prípravu (praktickú časť vzdelávania) organizujú akreditovaní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti alebo iné fyzické alebo právnické osoby. Akreditovanými subjektmi môžu byť poskytovatelia ambulantnej alebo ústavnej starostlivosti. Akreditovanými školiacimi miestami teda môžu byť nielen fakultné/univerzitné nemocnice, ale aj ambulantné zdravotnícke zariadenia alebo akreditované fyzické osoby. Akreditácia daného pracoviska môže byť udelená na celé špecializačné vzdelávanie alebo len na jeho časť, pretože napríklad pracovisko poskytuje len ambulantné výkony a nemá lôžkovú časť.²²

Akreditácia pre základný kmeň (tiež „1. stupeň“) je spravidla udeľovaná pracoviskám okresného typu a tým menej špecializovaným. Naopak akreditácia pre vlastný špecializačný výcvik („2. stupeň“) je udeľovaná vyšším pracoviskám krajských či fakultných nemocníc, ktoré spĺňajú kritériá definované vzdelávacím programom. V niektorých veľmi špecializovaných odboroch existuje aj „3. stupeň“.²³

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Posudzovanie splnenia podmienok: Posudzovanie splnenia podmienok akreditácie špecializačnej zdravotníckej prípravy vykonáva **ministerstvo zdravotníctva**, konkrétne posudzovanie vykonáva niektorá z **akreditačných komisií**. Ministerstvo zriaďuje akreditačné komisie pre jednotlivé odbory špecializačnej prípravy a rozšírené študijné odbory ako svoje poradné orgány. Akreditačné komisie po posúdení relevantných okolností vydávajú záverečné stanoviská, ktoré predkladajú ministerstvu. Rozhodnutie o udelení, predĺžení alebo odňatí akreditácie potom vydáva ministerstvo zdravotníctva, ktoré udeľuje akreditáciu pre špecifické špecializačné vzdelávanie. Akreditáciu možno udeliť aj len na časť špecializačnej prípravy.

Žiadosť o udelenie alebo predĺženie akreditácie na poskytovanie vzdelávania v základnom kmeni špecializačného vzdelávania predkladá ministerstvo na posúdenie akreditačnej komisii len v prípade dôvodných pochybností o tom, či sú splnené podmienky ustanovené vykonávacím predpisom (§ 17 ods. 1 zákona o zdravotníckych povolaniach).

Členov akreditačných komisií vymenúva a odvoláva minister zdravotníctva na návrh príslušných lekárskeho komôr, samotného ministra alebo lekárskeho fakúlt vysokých škôl podľa príslušného odboru komisie. Akreditačné komisie musia mať najmenej 9 členov, pričom počet členov by mal byť nepárny. Každú tretinu členov akreditačnej komisii by mali tvoriť zástupcovia navrhnutí rôznymi aktérmi – konkrétne príslušnou lekárskou komorou, lekárskeho fakúltami a ministerstvom (§ 15 ods. 2 zákona o zdravotníckych povolaniach).

Určenie rozsahu podmienok: Na získanie akreditácie musia byť subjekty schopné plniť ciele a činnosti stanovené príslušným vzdelávacím programom pre konkrétnu špecializáciu. O akreditáciu je potrebné požiadať tak pre základné kmeňové, ako aj pre špecializované

²² Databáza všetkých zariadení, ktoré získali akreditáciu na špecializačnú prípravu, je prístupná na webovej stránke ministerstva zdravotníctva: <https://akreditace.mzcr.cz/akreditace/specializovane-vycviky>

²³ Co jsou to Akreditace (lékaři)? Dostupné na internete (v češtine): <https://prehlednejsizdravotnictvi.cz/akreditace-lekari/>

vzdelávanie. Žiadajúce subjekty musia preukázať splnenie podmienok personálneho a materiálno-technického vybavenia a splnenie podmienok ohľadne školiteľov. Žiadateľ alebo zmluvné zdravotnícke zariadenie musí poskytovať zdravotné služby v rozsahu, ktorý vyžaduje vzdelávací program. V prípade spolupráce s iným akreditovaným zariadením je potrebné túto spoluprácu preukázať predložením príslušných zmlúv.

Na ako dlho sa akreditácia vydáva: Podľa § 17 ods. 3 zákona o zdravotníckych povolaniach: „Akreditácia sa udeľuje alebo predlžuje na dobu určitú, ktorá zodpovedá najmenej dĺžke vzdelávacieho programu, počítaného odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o udelení alebo predĺžení akreditácie. Akreditácia sa udeľuje alebo predlžuje **najviac na obdobie 10 rokov**; akreditácia na poskytovanie vzdelávania v základnom kmeni sa udeľuje alebo predlžuje **najviac na 5 rokov**. O trvaní udelenej akreditácie rozhoduje ministerstvo na návrh príslušnej akreditačnej komisie.“

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Odborná príprava ukončená do doby zmeny odboru môže byť akceptovaná a považovaná za relevantnú pre nový odbor v závislosti od kompatibility prípravy so vzdelávacími programami novozvolenej špecializácie (z hľadiska obsahu a rozsahu prípravy). V prípade kompatibility sa môže brať do úvahy aj prax získaná počas pregraduálneho vzdelávania alebo prax získaná v zahraničí. O zohľadnení doterajšej praxe rozhodne niektorá z lekárskejších fakúlt alebo Ústav postgraduálneho vzdelávania v zdravotníctve. O odvolaní proti tomuto rozhodnutiu rozhoduje ministerstvo.

Vo všeobecnosti existuje vyššia pravdepodobnosť kompatibility medzi podobnými odbormi so spoločným základným kmeňom. Navyše pre pokračovanie v špecializačnom vzdelávaní (druhá fáza špecializačného vzdelávania) je potrebné absolvovať konkrétne základné kmeňové vzdelanie (zvyčajne sú jedna alebo dve možnosti). Od konkrétneho základného kmeňa môžu študenti pokračovať len do konkrétnych špecializačných školení. Napríklad, aby uchádzači mohli pokračovať v špecializačnom odbore detská psychiatria, museli predtým absolvovať buď základný odbor pediatria, alebo psychiatria. Typ absolvovaného základného kmeňa potom ovplyvňuje obsah povinnej prípravy v druhej fáze špecializácie, ktorá môže mať pre absolventov rôznych základných kmeňov rôzny obsah.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subspecializácie

Je na rozhodnutí odborných lekárov pre dospelých, či sa rozhodnú poskytovať zdravotnú starostlivosť aj deťom. Prijatím maloletých za svojich pacientov zároveň preberajú právnu zodpovednosť za poskytovanie štandardnej starostlivosti lege artis. Mali by sami posúdiť, či sú schopní poskytnúť zdravotnú starostlivosť deťom všeobecne (alebo konkrétnemu detskému pacientovi), alebo naopak, kedy je potrebná konzultácia s odborníkom pre deti. Navyše pre špecialistov, ktorí chcú poskytovať služby aj pre konkrétne dieťa, je vhodné vyžiadať si predchádzajúci súhlas na úhradu od zdravotnej poisťovne, resp. zákonní zástupcovia dieťaťa môžu požiadať o súhlas s úhradou.

V prípadoch detí vo veku blízkom dospelosti, kedy sa ich telesná konštitúcia a individuálne parametre väčšinou približujú dospelým pacientom, nie je spravidla vylúčená ich liečba

odborníkmi pre dospelých pacientov. Naopak, je to bežné a obvyklé v mnohých odboroch, ako je chirurgia, ortopédia alebo rehabilitácia. Prevažne v primárnej starostlivosti poskytujú služby pre deti aj dospelých lekári viacerých špecializácií pre dospelých (napríklad dermatológia alebo otorinolaryngológia).

Starostlivosť o pacientov mladších ako 15 rokov by sa mala vo všeobecnosti odkázať na špecialistov pre detský vek. Bohužiaľ, kapacita týchto zariadení v Českej republike je vo všeobecnosti nedostatočná.

Existuje viacero pediatrických špecializácií, z ktorých niektoré je možné získať po ukončení špecializačného vzdelávania, pri niektorých je potrebné po ukončení špecializačného vzdelávania ukončiť aj tzv. rozšírené štúdium (nadstavbové štúdium). V súčasnosti existujú špecializačné odbory detská a dorastová psychiatria, detská chirurgia, detská neurológia a všeobecný odbor pediatria. Okrem toho existujú odbory rozšíreného štúdia: detská dermatovenerológia, detská endokrinológia a diabetológia, detská gastroenterológia a hepatológia, detská kardiológia, detská nefrológia, detská onkológia a hematológia, detská otorinolaryngológia, detská pneumológia, detská reumatológia, detská a dorastová urológia a gynekológia, neonatológia a perinatológia a fetomaternálna medicína.

Systém starostlivosti všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast je rozdelený. Platí pravidlo, že všeobecní lekári pre dospelých môžu mať registrovaných detských pacientov od 14 rokov a všeobecní lekári pre deti a dorast. do veku 19 rokov.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Spôsob financovania odbornej prípravy špecialistov: Financovanie odbornej prípravy špecialistov upravuje § 21a zákona o zdravotníckom povolání. Ministerstvo zdravotníctva spolufinancuje špecializačnú prípravu zdravotníckych pracovníkov formou dotácií na takzvané rezidentské miesta. Ministerstvo každoročne zverejňuje pravidlá dotačného konania na nasledujúci rok. Dotácia môže pokryť výdavky spojené so vzdelávaním a mzdou postgraduálneho študenta. Dotácia môže pokryť výdavky počas základného kmeňa špecializačného vzdelávania (30 mesiacov) alebo celého špecializačného vzdelávania (základný kmeň + špecializácia) pre vybrané odbory vzdelávania (tu sú dotácie na základe nedostatku lekárov na trhu práce v jednotlivých odboroch). O dotáciu môžu požiadať akreditované zariadenia. Tie zariadenia, ktoré získajú dotáciu, si potom vyberajú svojich rezidentov prostredníctvom verejnej súťaže.

Lekárske fakulty, ktoré poskytujú postgraduálne vzdelávanie v teoretických odboroch, sú na rozdiel od praktickej lekárskej prípravy súčasťou štátnych vysokých škôl. Lekárske fakulty preto väčšinou financuje ministerstvo školstva.

Postgraduálni študenti si môžu náklady na kurzy teoretického vzdelávania hradiť aj sami. Môžu si sprostredkovať aj stáže v akreditovaných zdravotníckych zariadeniach bez toho, aby mali rezidentské miesto. Potom často platia zdravotníckym zariadeniam za možnosť pracovať tam v rámci postgraduálneho vzdelávania.

Záväzok absolventa pracovať určitú dobu v danom zdravotníckom zariadení alebo v danom štáte: Myšlienka zaviazat' absolventov odpracovať určitú dobu v Českej republike sa do verejnej diskusie

pravidelne vracia. Zástupcovia zdravotníckych pracovníkov, odborníci pôsobiaci v zdravotníckych zariadeniach a politici sa však v názoroch na túto problematiku výrazne líšia.

Takýto záväzok platil v minulosti a neskôr bol zrušený. Konkrétne v zákone o zdravotníckych povolaniach bolo v doterajšom § 21c ods. 1 písm. c) uvedené, že počas tzv. rezidentského pobytu (špecializačného vzdelávania dotovaného štátom) boli rezidenti povinní vykonávať povolanie lekára, zubného lekára a farmaceuta najmenej 5 rokov odo dňa ukončenia špecializačnej prípravy v Českej republike v odbore, v ktorom získali špecializovanú spôsobilosť ako rezidenti. V prípade porušenia povinnosti bol rezident povinný pomerne uhradiť náklady, ktoré štátnemu rozpočtu vznikli na jeho štúdium. Takýto záväzok platil pre rezidentov v období od 1. júla 2008 do 28. novembra 2011.

4.4 Estónsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Hlavnými právnymi normami v tejto oblasti sú **zákon o univerzite v Tartu**²⁴, nariadenia Ministerstva sociálnych vecí – **Rámcové požiadavky na rezidentské štúdium a podmienky jeho organizácie**²⁵, **Základy pre výpočet nákladov na prácu lekára rezidenta a kompenzácie nákladov rezidentskej fakultnej nemocnici**²⁶ a **Zoznam odborov a doplnkových kompetencií špecializovanej lekárskej starostlivosti**²⁷. Okrem toho Nariadenie o rezidentskom štúdiu prijaté senátom univerzity upravuje prijímanie uchádzačov na rezidentské pozície na univerzite v Tartu. Načrtáva tiež organizáciu teoretickej a praktickej prípravy v rámci špecializačného štúdia, ako aj podmienky a postupy pri vylúčení z tohto štúdia.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Ministerstvo sociálnych vecí každoročne robí plán pre špecializačné štúdium (počet financovaných rezidentských miest) v spolupráci s profesijnými združeniami, zamestnávateľmi, Estónskou zdravotnou poisťovňou a univerzitou.

Vzdelávanie prebieha podľa rezidentského programu schváleného **senátom univerzity** a individuálneho študijného plánu vypracovaného generálnym školiteľom študijného odboru. Pred schválením rezidentského programu senátom musí univerzita získať súhlas ministerstva sociálnych vecí.

²⁴ University of Tartu Act. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/520032023007/consolide>

²⁵ Residentuuri raam nõuded ja korraldamise tingimused. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): <https://www.riigiteataja.ee/akt/115062023002>

²⁶ Arst-residendi töõjõukulu arvutamise ja residentuuri baasasutusele hüvitamise alused. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): <https://www.riigiteataja.ee/akt/127032024004>

²⁷ Eriarstiabi erialade ja erialade lisapädevuste loetelu. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): <https://www.riigiteataja.ee/akt/128062022010>

Rezidentské štúdium lekárov, farmaceutov a fyzioterapeutov prebieha na fakulte lekárskeho štúdia na univerzite v Tartu²⁸.

3. Pracovisko mimo univerzitetnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Podľa § 7 ods. 5 Zákona o univerzite v Tartu sa praktická príprava v rámci špecializačného štúdia uskutočňuje v univerzitných a rezidentských fakultných nemocniciach určených univerzitou (tzv. základná inštitúcia).

Podľa § 6 nariadenia Ministerstva sociálnych vecí Rámcové požiadavky na rezidentské štúdium a podmienky jeho organizácie môže univerzita určiť ako základnú inštitúciu:

- 1) poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktorý má povolenie na danú činnosť vydanú zdravotnou komisiou a zmluvu so zdravotnou poisťovňou o poskytovaní zdravotnej starostlivosti v príslušnom špecializačnom odbore;
- 2) v odôvodnenom prípade a pre konkrétny cyklus (cykly) praktického výcviku poskytovateľa zdravotnej starostlivosti so sídlom mimo Estónska;
- 3) v odôvodnenom prípade a na konkrétny cyklus(-y) praktického výcviku inštitúcie alebo spoločnosti pôsobiacej v Estónsku, ktoré nespĺňajú podmienky uvedené v bode 1.

Vzdelávanie prebieha predovšetkým formou praktickej lekárskej práce v základných inštitúciách rezidentského štúdia, ku ktorým sa pripája teoretické štúdium a samostatná práca podľa programu študijného odboru. Teoretická príprava tvorí 20 % a praktická príprava minimálne 80 % z celkového objemu rezidentského programu.

Základná inštitúcia uzatvára s rezidentmi pracovné zmluvy na dobu určitú. Rezidenti často počas roka pracujú vo viacerých základných inštitúciách. Mzda sa vypláca rezidentovi zo štátneho rozpočtu na základe zmluvy uzavretej medzi Univerzitou v Tartu a základnou inštitúciou rezidentského štúdia.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Podľa § 7 (ods. 4) zákona o univerzite v Tartu rezidentské štúdium organizuje **univerzita**. Podľa § 7 (ods. 2¹) zákona, na registráciu programov rezidentského vzdelávania univerzita predkladá žiadosť prostredníctvom Estónskeho vzdelávacieho informačného systému. **Ministerstvo školstva a výskumu** overuje súlad rezidentského vzdelávacieho programu s požiadavkami stanovenými legislatívou a registruje rezidentský vzdelávací program, ktorý spĺňa požiadavky v Estónskom informačnom systéme vzdelávania.

Dĺžka špecializačného štúdia je 3 – 5 rokov podľa odboru.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Teoretická príprava (20 %) sa v takomto prípade môže brať do úvahy, ale praktická príprava a pracovné skúsenosti nie. Zmena rezidentského programu je povolená na základe žiadosti rezidenta so súhlasom prorektora pre štúdium na základe predloženia prodekanom rezidentského

²⁸ Lekárska fakulta Univerzity v Tartu. Dostupné na internete (v angličtine): <https://meditsiiniteadused.ut.ee/en>

programu a so súhlasom generálneho školiťa oboch rezidentských špecializácií. Na takéto zmeny sa prihliada pri určovaní limitov na prijímanie na študijné odbory pre nasledujúci akademický rok.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Pediatria sa študuje ako samostatná špecializácia v rámci rezidentského štúdia.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Podľa § 7² zákona o univerzite v Tartu sú náklady spojené s organizáciou rezidentského štúdia, teoretickou prípravou a praktickou výučbou rezidentských lekárov v rezidentských fakultných nemocniciach hradené zo štátneho rozpočtu.

Podľa § 7² ods. 4 zákona sú náklady na prácu rezidenta v rezidentskej fakultnej nemocnici kompenzované z rozpočtu Estónskeho fondu zdravotného poistenia.

Výnimkou je predĺžovacia lehota. V poslednom roku rezidentského štúdia môže prodekan na žiadosť rezidenta a so súhlasom základnej inštitúcie povoliť predĺženie štúdia na odstránenie nedostatkov spolu s posunutím termínu ukončenia štúdia. Počas predĺžovacieho obdobia uhrádza rezident univerzite náklady na vzdelávanie (náklady súvisiace so vzdelávaním na univerzite, administratívne náklady univerzity a administratívne náklady základnej inštitúcie). Náklady na štúdium, ktoré má uhradiť rezident, určuje prodekan pre rezidentské štúdium na základe nákladových sadzieb, súvisiacich so vzdelávaním rezidentov, ako je dohodnuté v zmluve o rezidentskom štúdiu. Náklady na štúdium sa uhrádzajú mesačne na základe faktúry, ktorú univerzita zasiela elektronicky najmenej 14 dní pred dátumom splatnosti. Univerzita neprepláca základnej inštitúcii mzdu lekára počas predĺženia.

Neexistuje záväzok pre rezidenta zostať po určitú dobu po skončení štúdia pracovať v danom zariadení, alebo regióne.

4.5 Fínsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Zdravotnícku prípravu lekárov špecialistov upravuje vyhláška Ministerstva sociálnych vecí a zdravotníctva o príprave odborných lekárov a zubných lekárov č. 56/2015²⁹.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Špecializačné lekárske štúdium môže vo Fínsku poskytovať päť univerzít podľa vyhlášky č. 56/2015. Samotné vzdelávanie prebieha v rámci systému zdravotnej starostlivosti v tréningových jednotkách schválených univerzitami.

²⁹ Sosiaali- ja terveystiete ministeriön asetus erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta. Dostupné na internete (vo fínskom jazyku): <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150056>

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Školenie vo všetkých špecializačných odboroch zahŕňa aj obdobie služby v školiacom zdravotnom stredisku v trvaní najmenej deväť mesiacov (primárna zdravotná starostlivosť). Špecializačná príprava v oblasti ochrany zdravia pri práci môže prebiehať aj na súkromnom pracovisku poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Školiace zdravotné centrá sú schválené univerzitami. Zmluva medzi univerzitou a školiacou jednotkou môže byť platná na dobu určitú alebo neurčitú. Na hodnotení, organizovanom vysokou školou, sa musí zúčastniť nemocnica alebo zdravotné stredisko alebo iné zdravotnícke zariadenie schválené ako miesto špecializačnej prípravy.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Táto problematika nie je vo fínskej legislatíve upravená. Zmena odboru je možná, ale lekár môže študovať len jeden špecializačný odbor súčasne.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Vo Fínsku nie je potrebná samostatná pediatrická subšpecializácia. Zdravotnú starostlivosť môžu deťom poskytovať všeobecní lekári, ako aj iní špecialisti.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

V lekárskej príprave špecialistov sa neplatí žiadne školné. Špecializačné štúdium v medicíne okrem teoretického štúdia zahŕňa aj praktickú činnosť na zmluvných pracoviskách univerzity. Počas praktickej služby je lekár zamestnaný na oddelení zdravotnej starostlivosti a poberá plat, ktorý je určený v kolektívnej zmluve pre lekárov. Po ukončení štúdia v špecializačnom medicínskom odbore nie je lekár viazaný povinnosťou zostať pracovať v určitom zdravotníckom zariadení (okrese, kraji, štáte...).

4.6 Holandsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

V Holandsku je za predpisy ohľadom špecializačného vzdelávania lekárov zodpovedná **Rada lekárskeho špecializácií (CGS; College Geneeskundige Specialisten) Kráľovskej holandskej lekárskej asociácie (RDMA)**. CGS stanovuje pravidlá pre odbornú prípravu, uznávanie odbornej prípravy a školiteľov a (opätovnú) registráciu špecialistov a profilových lekárov. CGS zahŕňa lekárov a administrátorov nominovaných profesijnými a stavovskými organizáciami. Táto úloha je založená na holandskom **zákone o zdravotníckych profesiách (Wet BIG)**³⁰.

³⁰ Healthcare Professionals Act (Wet BIG). Dostupné na internete (v angličtine): <https://english.bigregister.nl/registration/procedures/legislation>

Súhrn nariadení Rady lekárskejších špecializácií Kráľovskej holandskej lekárskej asociácie sa nachádza na tu: <https://www.knmg.nl/over-knmg-1/about-knmg-1/the-rdma>

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

V Holandsku je organizácia a metodické zastrešenie špecializačnej lekárskej prípravy (rezidentského štúdia) spoločnou zodpovednosťou rôznych inštitúcií a organizácií. Tu sú hlavné zúčastnené strany:

- **Lekárske fakulty:** Univerzitné lekárske strediská (UMC) a univerzitné lekárske fakulty zohrávajú kľúčovú úlohu pri poskytovaní základnej lekárskej prípravy. Často sa podieľajú aj na koordinácii a organizácii ďalšieho vzdelávania a špecializačného vzdelávania.
- **RGS (Registration Committee for Medical Specialists):** RGS, súčasť Kráľovskej holandskej spoločnosti na podporu medicíny (KNMG), je zodpovedná za uznávanie a registráciu lekárskejších špecialistov a vzdelávacích inštitúcií. Kurzy akreditujú a zabezpečujú, aby spĺňali stanovené kvalitatívne požiadavky.
- **Lekárske profesijné asociácie a vedecké spoločnosti:** Každá lekárska špecializácia má často svoju vlastnú profesijnú alebo vedeckú asociáciu (ako je Holandská spoločnosť pre chirurgiu alebo Holandská spoločnosť pre kardiológiu). Tieto združenia zohrávajú dôležitú úlohu pri zostavovaní požiadaviek na odbornú prípravu a učebných osnov pre špecializácie.
- **SBOH (Nadácia pre odborné vzdelávanie všeobecných lekárov):** SBOH je špecificky zodpovedná za organizáciu a financovanie vzdelávania všeobecných lekárov a ďalšieho vzdelávania lekárov.
- **Lekárske komory** (napr. KNMG): KNMG je zastrešujúca organizácia, ktorá zastupuje záujmy lekárov a vypracúva smernice pre lekársku prax v Holandsku. Zohráva podpornú úlohu pri zabezpečovaní kvality medicínskeho vzdelávania.

Neexistuje teda žiadna samostatná inštitúcia, ktorá by bola výlučne zodpovedná za celú špecializačnú lekársku prípravu. Namiesto toho ide o partnerstvo medzi univerzitami, vzdelávacími inštitútmí, profesijnými združeniami a dozornými orgánmi, ako sú RGS a KNMG. Táto spolupráca zabezpečuje, že kurzy spĺňajú požiadavky a že je zaručená ich kvalita.

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Áno, v Holandsku môžu byť akreditované aj pracoviská mimo fakultných či univerzitných nemocníc na špecializačnú medicínsku prípravu lekárov. Typy akreditovaných pracovísk:

- **Neuniverzitné fakultné nemocnice** (Stichting Topklinische Ziekenhuizen – STZ): Tieto nemocnice majú často rozsiahle školiace programy a spolupracujú s univerzitami na poskytovaní vysokokvalitného rezidentského vzdelávania.
- **Všeobecné nemocnice:** Mnoho všeobecných nemocníc je akreditovaných pre určité špecializácie a poskytujú rezidentom široké spektrum klinických skúseností.

- **Špecializované kliniky a ústavy:** Akreditované môžu byť aj zariadenia zamerané na špecifické medicínske odbory, ako sú rehabilitačné centrá alebo ústavy duševného zdravia.
- **Zariadenia primárnej starostlivosti:** Pre určité špecializácie, ako je všeobecná lekárska prax (huisartsopleiding), môže školenie prebiehať v akreditovaných zariadeniach primárnej starostlivosti pod dohľadom skúsených lekárov.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

RGS (Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten – RGS)³¹, ktorá je súčasťou Kráľovskej holandskej lekárskej asociácie (Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst – KNMG), je ústredným orgánom zodpovedným za akreditáciu odbornej lekárskej prípravy špecialistov v Holandsku. Stanovuje štandardy, posudzuje žiadosti a monitoruje dodržiavanie predpisov, aby sa zabezpečilo, že zdravotnícke zariadenia poskytujú vysokokvalitné školenia. Akreditácia sa zvyčajne vydáva na **päť rokov** s možnosťou obnovy v prípade udržania štandardov.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Zmena špecializácie počas rezidentského štúdia je možná a uznanie predtým absolvovaného vzdelávania závisí od prekryvania sa špecializácií, získaných kompetencií a rozhodnutia RGS. Každý prípad sa individuálne posudzuje, aby sa určil rozsah uznania a prípadné ďalšie potrebné vzdelávanie.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

V Holandsku si poskytovanie komplexnej zdravotnej starostlivosti pre pediatrických pacientov vo všeobecnosti vyžaduje špecializáciu v pediatrii alebo pediatrickú subšpecializáciu v rámci iného medicínskeho odboru. Zatiaľ čo niektorí špecialisti môžu liečiť pediatrických pacientov v rámci svojej špecifickej oblasti, komplexná a špecializovaná pediatrická starostlivosť si zvyčajne vyžaduje ďalšie vzdelávanie a certifikáciu.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Špecializačné lekárske vzdelávanie v Holandsku je financované predovšetkým prostredníctvom vládneho financovania, príspevkov na zdravotné poistenie a podpory nemocníc a zdravotníckych zariadení. Aj keď neexistuje všeobecná celoštátna požiadavka, aby absolventi po ukončení špecializačného vzdelávania pracovali v konkrétnom zariadení alebo regióne, v určitých prípadoch môžu existovať zmluvné záväzky, najmä v prípade dohôd špecifických pre nemocnice alebo vládnych stimulačných programov. Nedodržanie takýchto dohôd môže viesť k finančným pokutám alebo iným sankciám, ako je uvedené v zmluvných podmienkach.

³¹ Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS). Dostupné na internete (v holandčine): <https://www.knmg.nl/ik-ben-arts/rgs/rgs>

4.7 Izrael

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Túto oblasť upravuje **Lekársky poriadok (potvrdenie o odbornom vzdelaní a skúškach)**, 1973³².

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Touto inštitúciou je **vedecká rada Izraelskej lekárskej asociácie**.³³³⁴

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Okrem univerzitných (fakultných) nemocníc možno odbornú lekársku prípravu vykonávať aj v iných nemocniciach, geriatrických a rehabilitačných ústavoch, na ministerstve zdravotníctva a v zdravotných fondoch (HMO).

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Touto inštitúciou je **vedecká rada Izraelskej lekárskej asociácie**. Akreditácia sa udeľuje na **päť rokov**.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Predchádzajúce špecializačné štúdium možno uznať, ak je zahrnuté v nových učebných osnovách špecializácie a za predpokladu, že nedošlo k prerušeniu špecializácie po časovom limite, ktorý je stanovený v Lekárskom poriadku.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Existujú špecializácie v rôznych odboroch pre deti, ako detská a dorastová psychiatria, detská endokrinológia a ďalšie. V niektorých prípadoch sa uprednostňuje starostlivosť lekárov, ktorí majú pediatrickú subšpecializáciu, ale nie je známy zákaz ošetrovania detí tými lekármi, ktorí takúto špecializáciu nemajú.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Špecializačné štúdium sa vykonáva na plný úväzok a je financované zdravotníckym zariadením, kde sa vykonáva, alebo iným subjektom (napr. Zdravotným fondom (HMO)). Za výkon práce v rámci rezidentského pobytu sú platení. Po ukončení štúdia nie je povinnosť pracovať určitú dobu v konkrétnom zdravotníckom zariadení.

³² Lekársky poriadok (potvrdenie o odbornom vzdelaní a skúškach), 1973. Dostupné na internete (v hebrejčine): https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p208_005.htm

³³ Vedecká rada Izraelskej lekárskej asociácie. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.ima.org.il/ENG/ViewContent.aspx?CategoryId=4602>

³⁴ Vedecká rada je vedeckou zložkou Izraelskej lekárskej asociácie. Rada je podľa Lekárskeho poriadku zodpovedná za plánovanie a dohľad nad systémom špecializácie lekárov v Izraeli a za programy ďalšieho vzdelávania v medicíne.

4.8 Litva

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Rezidentské štúdium sa riadi nasledujúcim právnymi predpismi:

- **Zákon o vysokoškolskom vzdelávaní a výskume;**³⁵
- **Zákon o lekárskej praxi**³⁶;
- **Uznesenie vlády Litovskej republiky o schválení opisu požiadaviek na implementáciu lekárskeho rezidentského programu a zubného rezidentského programu a postupu pre dohľad nad nimi**³⁷
- **Uznesenie vlády Litovskej republiky o implementácii zákona o vysokoškolskom vzdelávaní a výskume**³⁸

Vláda stanovuje dĺžku (trvanie) rezidentského štúdia.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Právo organizovať a uskutočňovať rezidentský študijný program majú **vysoké školy**, ktoré na to oprávňujú príslušné právne predpisy. Univerzita zodpovedá za vnútornú kvalitu poskytovania rezidentského študijného programu, monitorovanie a neustále zlepšovanie štúdia, akreditáciu a dohľad nad rezidentskou základňou a programom.

Dve univerzity organizujú v Litve rezidentské programy: Lekárska fakulta Vilniuskej univerzity a Litovská zdravotnícka univerzita.

Rezidenti musia časť svojej odbornej praxe vykonávať v lekárskej rezidentskej základni, ktorá sa nachádza mimo univerzitnej nemocnice.

Ministerstvo zdravotníctva uzatvára s univerzitou a rezidentskou základňou zmluvu na vzdelávanie lekárov špecialistov.

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

³⁵ Mokslo ir studijų įstatymas. Dostupné na internete (v litovskom jazyku): <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1a9058e049b311e6b5d09300a16a686c/asr>

³⁶ Medicinos praktikos įstatymas. Dostupné na internete (v litovskom jazyku): <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.10E8E285740C/asr>

³⁷ Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Dėl Medicinos rezidentūros studijų ir odontologijos rezidentūros studijų programų vykdymo reikalavimų ir priežiūros tvarkos aprašo pakeitimo projekto. Dostupné na internete (v litovskom jazyku): <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/67360170bbb511ec9f0095b4d96fd400?positionInSearchResults=24&searchModelUUID=2a1f7031-59e6-4e45-993c-6c06b72bb0dd>

³⁸ Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo. Dostupné na internete (v litovskom jazyku): <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/9538d6c1616911e7a53b83ca0142260e>

Rezidentské zariadenie môže byť univerzitná nemocnica alebo iné zdravotnícke zariadenie, ktoré podľa zákona o lekárskej praxi získalo oprávnenie vykonávať rezidentské štúdium postupom ustanoveným ministrom zdravotníctva a ministrom školstva, vedy a športu.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Akreditačným orgánom je **Štátna akreditačná služba pre zdravotnícke činnosti Ministerstva zdravotníctva** (Akreditačná služba). Akreditačná služba udeľuje lekárom licencie na výkon lekárskej praxe podľa príslušných právnych predpisov a tiež akreditácie na zdravotnícku činnosť pre zdravotnícke zariadenia. O akreditáciu môže požiadať zdravotnícke zariadenie s licenciou a najmenej trojročnou praxou v poskytovaní príslušného druhu zdravotnej starostlivosti.

Zdravotníckym zariadeniam môže akreditáciu udeliť alebo odňať Akreditačná služba na základe rozhodnutia prijatého v súlade s postupom ustanoveným v Poriadku o akreditácii zdravotníckych činností, schválenom ministerstvom zdravotníctva.

Zdravotnícke zariadenie môže byť akreditované **najviac na päť rokov**.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Vo výnimočných prípadoch môže rezident získať kredit za rok rezidentského štúdia, ak sa programy špecializácie, v ktorej bol doteraz rezidentom, a špecializácie, o ktorú sa uchádza, prekrývajú – napr. ak študoval všeobecnú chirurgiu a prešiel na brušnú chirurgiu, automaticky sa stane rezidentom druhého ročníka v novom odbore, pretože minimálne programy prvého ročníka (t. j. cykly) sa prekrývajú.

Osoby môžu zmeniť svoj rezidentský študijný program bez zmeny získanej kvalifikácie (špecializácie) v tej istej skupine študijných odborov na inej verejnej vysokej škole najskôr po ukončení prvého roka štúdia.

Študijný plán rezidentského štúdia sa môže zmeniť postupom podľa rozhodnutia vlády, t.j. podľa ustanovení Uznesenia vlády Litovskej republiky o implementácii zákona o vysokoškolskom vzdelávaní a výskume. Toto uznesenie určuje podmienky, za ktorých možno jedenkrát zmeniť špecializačný odbor v rámci rezidentského vzdelávania (podľa kapitoly II „Prípady a postupy pri zmene študijného programu a/alebo formy štúdia pri zachovaní financovania štátom“).

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Nie, licencia na špecializáciu pediatrického lekárstva (pediatrická špecializácia) vyžaduje štúdium v danej konkrétnej pediatrickej špecializácii.

Výnimkou sa zdá byť oftalmológia, otorinolaryngológia, dermatológia a anestéziológia, t. j. po absolvovaní tohto štúdia môže lekár liečiť aj deti, neexistuje špecifická licencia napr. na detskú oftalmológiu.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Minister školstva, vedy a športu schvaľuje každoročne vyhláškou pridelenie počtu štátom financovaných rezidentských študijných miest vysokým školám podľa odborov.

Ten istý minister každoročne vyhláškou schvaľuje normatívne školné pre študentov prijatých na vysoké školy (aj rezidentov).

Rezidentské štúdium, ktoré nie je financované štátom, je možné aj vtedy, ak existuje dohoda medzi rezidentom a konkrétnym zdravotníckym zariadením (zvyčajne obvodným zdravotníckym zariadením), ktoré pobyt uhrádza, pričom jednou z podmienok platby je, že rezident bude s uvedeným zdravotníckym zariadením spolupracovať po určitú dobu (spravidla päť rokov).

Pre absolventa tohto štúdia neexistuje právny záväzok pracovať určitú dobu v danom zdravotníckom zariadení alebo vo všeobecnosti v Litve.

4.9 Lotyšsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Podľa oddielu 57 **zákona o lekárskej starostlivosti**³⁹ určuje vláda postupy pre prijímanie rezidentov a pre financovanie rezidentského štúdia **nariadením vlády č. 685 Postupy pre prijímanie, pridelovanie a financovanie rezidentského štúdia**⁴⁰.

Kompetencie lekárov špecialistov, študijné programy pre ich vzdelávanie a dĺžka rezidentského štúdia pre jednotlivé špecializačné odbory sú definované v **nariadení vlády č. 268 o spôsobilosti zdravotníckych pracovníkov a študentov, ktorí študujú v odbornom vysokoškolskom zdravotníckom programe prvého alebo druhého stupňa a o množstve teoretických a praktických vedomostí týchto osôb**⁴¹.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Pri určovaní obsahu, rozsahu a dĺžky rezidentského štúdia má hlavnú úlohu vláda. V určitých svojich kompetenciách prihliada na názory Lotyšskej asociácie lekárov a Únie profesijných organizácií lekárov Lotyšska.

Podľa zákona o lekárskom ošetrovaní:

*„§ 27. Spôsobilosť lekárov v oblasti zdravotnej starostlivosti a tiež množstvo teoretických a praktických vedomostí, kritériá, ktoré sa určia pre lekárov na získanie novovytvorenej doplnkovej špecializácie alebo subšpecializácie... a lehotu, počas ktorej majú lekári, ktorí spĺňajú stanovené kritériá, právo požiadať o osvedčenie praktického lekára v uvedenej doplnkovej špecializácii alebo subšpecializácii, určí **vládna***

³⁹ Zákon o lekárskej starostlivosti. Dostupné na internete (v angličtine): <https://likumi.lv/ta/en/en/id/44108-medical-treatment-law>

⁴⁰ Nariadenie vlády č. 685 Postupy pre prijímanie, pridelovanie a financovanie rezidentského štúdia. Dostupné na internete (v lotyšskom jazyku): <https://likumi.lv/doc.php?id=235421>

⁴¹ Nariadenie vlády č. 268 o spôsobilosti zdravotníckych pracovníkov a študentov, ktorí študujú v odbornom vysokoškolskom zdravotníckom programe prvého alebo druhého stupňa a o množstve teoretických a praktických vedomostí týchto osôb. Dostupné na internete (v lotyšskom jazyku): <https://likumi.lv/ta/id/190610-noteikumi-par-arstniecibas-personu-un-studejoso-kuri-apgust-pirma-vai-otra-limena-profesionalas-augstakas-mediciniskas>

kabinet, pričom vyhodnotí stanovisko vyjadrené Lotyšskou asociáciou lekárov, Úniou profesijných organizácií lekárov Lotyšska alebo Asociáciou zdravotných sestier v súlade s ich právomocou.“

„§ 33 (2) Zoznamy praktických lekárov, ktorí majú právo vykonávať výučbu študentov a praktických lekárov v súlade s ich kompetenciou, schvaľuje Lotyšská asociácia lekárov, Únia profesijných organizácií lekárov Lotyšska alebo Asociácia zdravotných sestier.“

Podľa nariadenia vlády č. 685:

„4. Ministerstvo zdravotníctva každoročne do 1. apríla vyhláškou schváli počet prijímaných miest v členení podľa špecializácií a zdravotníckych zariadení s prihliadnutím na podmienku uvedenú v odseku 4.1 tohto nariadenia a orientačne určí počet rezidentských miest v členení podľa špecializácií a zdravotníckych zariadení pre nasledujúce dva roky, ktorý môže byť upresnený v príslušnom roku.“

4.1 Rezidentské miesta financované z prostriedkov štátneho rozpočtu sú plánované a organizované prednostne v klinických fakultných nemocniciach, špecializovaných zdravotníckych zariadeniach, viacprofilových nemocniciach regiónov a v ordináciách rodinných lekárov.“

Rezidentské programy v Lotyšsku realizujú Univerzita Riga Stradins a Lotyšská univerzita. Vysoké školy uzatvárajú zmluvy o vzdelávaní rezidentov so zdravotníckymi zariadeniami a zmluvy o spolupráci so zdravotníckymi zariadeniami, ktoré sú rozpočtovými inštitúciami ministerstva zdravotníctva.

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Podľa vládneho nariadenia č. 685 ods. 4.1 sa rezidentské štúdium financované zo štátneho rozpočtu primárne plánuje a organizuje v univerzitných nemocniciach, špecializovaných zdravotníckych zariadeniach, regionálnych multiprofilových nemocniciach a ambulanciách rodinného lekára a podľa ods. 13 – v rámci zabezpečenia potrebnej spolupráce pri tréningu rezidenta v príslušnom študijnom programe, môže zdravotnícke zariadenie po koordinácii s univerzitou uzavrieť zmluvu s iným zdravotníckym zariadením, ktoré má zodpovedajúci prevádzkový profil a možnosti vzdelávania.

„12. Vysoké školy musia aspoň v rezidentských študijných programoch chirurga, internistu, pediatra, gynekológa, pôrodníka a praktického lekára ponúknuť rezidentom možnosť získať časť študijného programu vo viacprofilových nemocniciach alebo v rodinných (všeobecných) lekárskech ambulanciách v príslušnom študijnom programe mimo Rigu.“

13. Pri zabezpečovaní nevyhnutnej spolupráce pri vzdelávaní rezidenta v príslušnom študijnom programe môže zdravotnícke zariadenie po koordinácii s vysokou školou uzavrieť zmluvu s iným zdravotníckym zariadením, ktoré má zodpovedajúci profil činnosti a možnosti odbornej prípravy.“

Zákon o lekárskej starostlivosti vyžaduje, aby sa univerzitné nemocnice podieľali na realizácii rezidentských programov:

„§ 54.1 (1) Univerzitná nemocnica je viacprofilové ústavné zdravotnícke zariadenie, ktoré spĺňa všetky tieto podmienky:

- 1) poskytuje pacientom služby sekundárnej a terciárnej zdravotnej starostlivosti;*

- 2) *podieľa sa na uskutočňovaní bakalárskych, magisterských, rezidentských a doktorandských študijných programov;*
- 3) *vykonáva vedeckovýskumnú prácu v oblasti lekárskej starostlivosti a podporuje zavádzanie nových liečebných metód a medicínskych technológií.*

(2) Na zdravotnú starostlivosť hradenú z prostriedkov štátneho rozpočtu pre univerzitnú nemocnicu sa vzťahuje zvýšený koeficient uvedený v zákonoch a predpisoch.“

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Legislatíva túto problematiku nešpecifikuje.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Financovanie rezidentského štúdia upravuje čl. 9 a 10 nariadenia vlády č. 685:

„9. Ministerstvo zdravotníctva každoročne uzatvára zmluvy s vysokými školami o poskytovaní finančných prostriedkov určených na vzdelávanie a vzdelávanie rezidentov, a to aj rezidentov, ktorých náklady na vzdelávanie budú plne hradené právnickou alebo fyzickou osobou.

10. Zdravotnícke zariadenia, ktoré sú rozpočtovými inštitúciami podriadenými Ministerstvom zdravotníctva, dostanú finančné prostriedky na vzdelávanie rezidentov v súlade s finančným plánom schváleným Ministerstvom zdravotníctva zo štátneho rozpočtu...“

Podľa nariadenia vlády č. 685 čl. 28 osoba, ktorej rezidentská príprava je financovaná zo štátneho rozpočtu, sa do piatich rokov po skončení rezidentského štúdia zamestná, v rámci bežného pracovného času, **na tri roky** v právnom vzťahu praktického lekára v príslušnej špecializácii na území Lotyšskej republiky v zdravotníckom zariadení zriadenom verejnoprávnym subjektom, v ambulancii rodinného lekára, na Zdravotnom inšpektoráte, Centre pre prevenciu a kontrolu chorôb, na vysokej škole v pedagogickej alebo vedeckej pozícii v odbore príslušného špecializačného odboru alebo pokračuje v štúdiu v doktorandskom stupni štúdia alebo vykonáva vedeckú prácu v príslušnom špecializačnom odbore v štátnom vedeckom ústave.

Podľa čl. 32 – 34 nariadenia ak osoba po ukončení rezidentského štúdia nespĺňa podmienky uvedené v čl. 28 tohto nariadenia (s výnimkou prípadov, keď je dohoda ukončená z dôvodov nezávislých od vôle tejto osoby), rozhodne ministerstvo zdravotníctva o vrátení prostriedkov štátneho rozpočtu použitých na vzdelávanie rezidenta. Ministerstvo zdravotníctva vypočíta výšku peňažných prostriedkov zo štátneho rozpočtu, ktoré sa majú splatiť za skutočnú dobu rezidentského štúdia danej osoby. Do dvoch mesiacov od prijatia rozhodnutia musí daná osoba začať splácať finančné prostriedky za rezidentské štúdium a do piatich kalendárnych rokov vráti

Ministerstvu zdravotníctva prostriedky získané zo štátneho rozpočtu. Platby sa vykonávajú mesačne a v priebehu roka sa spláca najmenej pätina celkovej sumy prostriedkov štátneho rozpočtu použitých na odbornú prípravu rezidenta. Ministerstvo zdravotníctva po prevzatí platby prevedie vrátené prostriedky štátneho rozpočtu do príjmov štátneho rozpočtu.

4.10 Luxembursko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

V Luxembursku sa na túto záležitosť vzťahuje novelizovaný **zákon z 31. júla 2020 o organizácii špecializačného lekárskeho štúdia na Luxemburskej univerzite**⁴².

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Luxemburská univerzita v súčasnosti ponúka dva špecializačné lekárske odbory: neurológiu (5 rokov) a onkológiu (5 rokov).

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Klinická prax prebieha pod zodpovednosťou akreditovaného školiteľa. Akreditáciu môže získať každý lekár oprávnený vykonávať lekársku prax v Luxembursku.

Klinická prax musí prebiehať na jednom alebo viacerých z nasledujúcich miest:

- lekárska ordinácia akreditovaného školiteľa;
- autorizované nemocničné zariadenie
- zariadenia Veľkovojevodského hasičského a záchranného zboru

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Akreditáciu udeľuje **minister zdravotníctva** na odporúčanie **akreditačnej komisie**.

Akreditačná komisia sa skladá z týchto členov:

- zástupca ministerstva zdravotníctva;
- zástupca ministerstva vysokého školstva;
- učiteľ zapojený do lekárskej prípravy na Luxemburskej univerzite a oprávnený vykonávať lekársku prax ako lekár-špecialista na lekársku onkológiu, ktorého navrhol rektor Luxemburskej univerzity;

⁴² Loi du 31 juillet 2020 portant organisation d'études spécialisées en médecine à l'Université du Luxembourg. Dostupné na internete (vo francúzštine): <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2020/07/31/a662/consolide/20230915>

- učiteľ zapojený do lekárskej prípravy na Luxemburskej univerzite a oprávnený vykonávať lekársku prax ako lekár-špecialista v neurológii, navrhnutý rektorom Luxemburskej univerzity;
- učiteľ zapojený do lekárskej prípravy na Luxemburskej univerzite a oprávnený vykonávať lekársku prax ako všeobecný lekár, ktorého navrhol rektor Luxemburskej univerzity.

Akreditácia sa udeľuje na obnoviteľné **trojročné obdobie**.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Táto záležitosť nie je upravená právnymi predpismi.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Táto záležitosť nie je upravená právnymi predpismi.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Za oba odbory špecializačného štúdia na Luxemburskej univerzite sa platí školné vo výške 200 € za semester, čiže spolu 1800 € na 5 rokov (6. semester sa neúčtuje).

Počas normálneho trvania špecializačného štúdia dostávajú lekári, ktorí sú právoplatne zapísaní do špecializačného vzdelávania, mesačný príspevok na vzdelávanie vo výške danej čl. 14 Zákonom o organizácii špecializačného lekárskeho štúdia na Luxemburskej univerzite.

Po skončení štúdia nie je pre absolventov záväzok pracovať určitú dobu na danom mieste.

4.11 Maďarsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Hlavné právne normy v oblasti špecializačného vzdelávania:

- Nariadenie vlády č. 162/2015 (VI. 30.) o systéme vyššieho odborného vzdelávania v oblasti zdravotníctva, štipendiách Programu podpory rezidentov a podpore mladých odborníkov⁴³
- Vyhláška MZ č. 16/2010 (IV. 15.) o podrobných pravidlách vyššieho odborného vzdelávania v oblasti zdravotníctva⁴⁴
- Vyhláška EMMI č. 22/2012 (IX. 14.) o získavaní vyššej odbornej kvalifikácie v odbore zdravotníctvo⁴⁵

⁴³ Nariadenie vlády č. 162/2015 (VI. 30.) o systéme vyššieho odborného vzdelávania v oblasti zdravotníctva, štipendiách Programu podpory rezidentov a podpore mladých odborníkov. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://njt.hu/jogszabaly/2015-162-20-22>

⁴⁴ Vyhláška MZ č. 16/2010 (IV. 15.) o podrobných pravidlách vyššieho odborného vzdelávania v oblasti zdravotníctva. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://njt.hu/jogszabaly/2010-16-20-0B>

⁴⁵ Vyhláška EMMI č. 22/2012 (IX. 14.) o získavaní vyššej odbornej kvalifikácie v odbore zdravotníctvo. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://njt.hu/jogszabaly/2012-22-20-5H>

- dohody o odbornom vzdelávaní s univerzitou, ktorá koordinuje odbornú prípravu (na vlastných webových stránkach univerzít).

Program podpory rezidentov (štipendium), ktorý spustila vláda, pomáha rezidentom a stážistom špecialistom v dotovanom vzdelávaní naštartovať ich kariéru, zvýšiť ich profesionálny kredit a podporiť ich zamestnanie v domovskej krajine po absolvovaní vzdelávania.

Podmienky účasti na špecializačnom vzdelávaní:

- uzatvorenie dohody s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a
- nadviazanie vzťahu za účelom špecializačného vzdelávania s univerzitou podľa vlastného výberu

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Podľa vyhlášky 16/2010 (IV. 15.) EüM:

- Na vysokej škole, ktorá uskutočňuje vzdelávanie v lekárskejších a zdravotníckych vedách, zodpovedá organizačná jednotka (**stredisko odborného vzdelávania**) za koordináciu a technicko-organizačné úlohy odborného vzdelávania.
- Odborné vzdelávanie riadi na vysokej škole **rada pre odborné vzdelávanie**. Univerzita je povinná zriadiť orgán odborného vzdelávania pre všetky odborné kvalifikácie, v ktorých sa rezidenti zúčastňujú odborného vzdelávania koordinovaného univerzitou, s výnimkou odborného vzdelávania, kde je zriadený národný orgán. Orgán odborného vzdelávania sa skladá z predsedu a najmenej 2 členov.
- Organizáciu a poskytovanie praktického programu špecializačného vzdelávania vykonáva akreditovaná inštitúcia – **centrum odborného vzdelávania**, ktorá sa zaoberá vzdelávaním dospelých podľa zákona o vzdelávaní dospelých (§ 7)
- Generálny riaditeľ **OKFŐ** (Országos Kórházi Főigazgatóság / **Národné generálne riaditeľstvo pre nemocnice**⁴⁶) rozhoduje o klasifikácii inštitúcií ako centier špecializačného vzdelávania

OKFŐ monitoruje vzdelávacie inštitúcie, v prípade potreby využíva príslušnú profesijnú komoru v odbore ako experta.

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Áno. Podľa vyhlášky 16/2010 kapitola III. 7:

„Praktický program odborného vzdelávania sa organizuje a uskutočňuje v akreditovanej inštitúcii, ktorá vykonáva činnosť v oblasti vzdelávania dospelých na základe oznámenia podľa zákona o vzdelávaní dospelých. Rozhodnutie o kvalifikácii inštitúcií ako miest odborného vzdelávania (ďalej len akreditácia) prijíma generálny riaditeľ OKFŐ.“

⁴⁶ Národné generálne riaditeľstvo pre nemocnice. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://www.enkk.hu/index.php/en/szakkepzes-tamogatasi-foosztaly/rezidens>

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

O akreditácii inštitúcií ako stredísk špecializačného vzdelávania lekárov rozhoduje **generálny riaditeľ OKFÓ**.

Podmienky akreditácie sú uvedené v prílohe č. 3 vyhlášky 16/2010.

Akreditačné konanie zahajuje vysoká škola na univerzite. Jednotné formálne a vecné požiadavky na začatie akreditačného konania stanoví OKFÓ a uverejní ich na svojich internetových stránkach. Žiadosť o akreditáciu podáva univerzita OKFÓ po predbežnom posúdení žiadosti.

Hlavné podmienky pre kvalifikáciu inštitúcie ako centra odborného vzdelávania (podľa PRÍLOHY 3 vyhlášky č. 16/2010 (IV.15.):

- v inštitúcii, ktorá žiada o akreditáciu, musí mať inštruktor zodpovedný za špecializačné vzdelávanie kvalifikáciu v danom odbore v dĺžke minimálne 5 rokov;
- inštitúcia má kapacitu poskytnúť niektoré prvky programu špecializačného vzdelávania na základe údajov o pohybe pacientov a zložení pacientov;
- sú k dispozícii potrebné súvisiace špecializácie a diagnostické oddelenia;
- má interný systém zabezpečenia kvality;
- je k dispozícii príslušná národná a medzinárodná literatúra a potrebná vzdelávacia infraštruktúra.

V prípade školenia v súkromnej praxi:

- inštruktor vedúci výcviku musí mať minimálne 5-ročnú odbornú prax v odbore;
- údaje o pohybe pacienta a zložení pacientov naznačujú, že je kompetentný vyučovať predmet špecializačného vzdelávania;
- má interný systém zabezpečenia kvality;
- má pravidelný profesionálny vzťah s univerzitou.

Akreditácia je udelená na obdobie **4 rokov**, vrátane maximálneho počtu rezidentov, ktorí môžu byť naraz vyškolení v akreditovaných vzdelávacích moduloch.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Podľa nariadenia vlády č. 162/2015 (VI. 30.) sú rezidenti oprávnení v rámci dotovaného vzdelávania zmeniť svoje primárne miesto výcviku a zmeniť si špecializáciu počas výcviku, prípadne prerušiť výcvik zo zákonných dôvodov.

Rezident môže zmeniť špecializáciu v priebehu dotovaného vzdelávania so súhlasom generálneho riaditeľa OKFÓ.

V prípade zmeny špecializácie sa môže rezident zúčastniť na dotovanom vzdelávaní najviac do doby štúdia špecializácie podľa jeho prvej voľby, alebo ak je doba štúdia špecializácie podľa druhej voľby (určená vo vyhláške ministerstva, ktorou sa ustanovujú požiadavky na odbornú prípravu

pre každú špecializáciu) dlhšia, na obdobie štúdia pre špecializáciu podľa druhej voľby (čl. 20 nariadenia vlády č. 162/2015 (VI. 30.))

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Podľa vyhlášky EMMI č. 22/2012 (IX. 14.) existujú nasledujúce pediatrické špecializácie:

- Ušné, nosné a krčné lekárstvo pre dojčatá a deti
- Pediatrická intenzívna starostlivosť
- Dojčenská a detská kardiológia
- Detská gastroenterológia
- Pediatrická hematónkológia
- Detská neurológia
- Detská gynekológia
- Pediatrická rádiológia
- Pediatrická urgentná medicína
- Detská ektraumatológia
- Pediatrická pľúcna medicína

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Podľa nariadenia vlády č. 162/2015 (VI. 30.) o systéme vyššieho odborného vzdelávania v oblasti zdravotníctva, štipendiá z **Programu podpory rezidentov** a podpory mladých odborníkov možno získať prostredníctvom **dotovaného odborného vzdelávania** resp. vzdelávania s úhradou nákladov.

Dotované odborné vzdelávanie a príprava je organizovaná centrálné. OKFÓ plní úlohu organizovať dotované odborné vzdelávanie a prípravu v spolupráci s univerzitami.

V súlade s § 25 nariadenia vlády č. 162/2015 (VI. 30.) výpočet školného za **spoplatnené odborné vzdelávanie**, určí univerzita a zverejní na svojej webovej stránke.

Náklady na dotované odborné vzdelávanie hradí štát – za to študent splní určité podmienky, ktorými sú:

- Študenti musia získať diplom v lehote, ktorá je maximálne jedenapolkrát dlhšia ako dĺžka ich študijného programu.
- V rozpätí 20 rokov od získania diplomu musia študenti udržiavať pracovný pomer (alebo akýkoľvek iný pracovnoprávny vzťah) v Maďarsku minimálne v dĺžke trvania študijného programu. Po nesplnení uvedenej povinnosti je lekár-špecialista povinný vrátiť plnú výšku štátnej podpory (dotácie) (sumu s oficiálnou mierou inflácie).

4.12 Nemecko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Lekárske vzdelávanie v Nemecku je regulované vo **Federálnych lekárskech predpisoch (BÄO)**⁴⁷ a **Licenčných predpisoch pre lekárov (ÄApprO)**⁴⁸. Každý, kto získal licenciu na výkon lekárskeho povolania, je oprávnený vykonávať lekársku prax a môže používať profesijný titul „lekár“. Po ukončení vzdelávania a udelení licencie na výkon lekárskeho povolania môže nasledovať ďalšie vzdelávanie s cieľom ďalšej špecializácie a získania titulu špecialistu.

Lekári, ktorí chcú vykonávať prax v Nemecku, sa musia stať aj členmi jednej zo 17 štátnych lekárskech komôr (Landesärztekammer). Každá zo 16 spolkových krajín Nemecka má štátnu komoru lekárov (v Severnom Porýní-Vestfálsku sú dve).

Lekárske komory sú korporácie podľa verejného práva, ktoré sú zodpovedné za všetky záležitosti týkajúce sa špecializačného lekárskeho vzdelávania. Špecializačné vzdelávanie trvá v závislosti od odboru štyri až šesť rokov. Uskutočňuje sa prostredníctvom praktickej činnosti a teoretickej výučby a v niektorých prípadoch aj úspešnou účasťou na akreditovaných kurzoch.

Zákony prijaté spolkovými krajinami (upravujúce komory zdravotníckych profesií)⁴⁹ obsahujú predpisy pre ďalšie lekárske vzdelávanie, ktoré okrem iného ustanovujú zásady, týkajúce sa obsahu a trvania, skúšobného postupu a schvaľovania zariadení ďalšieho vzdelávania lekárov. Ďalšie podrobnosti, najmä trvanie a obsah špecializačného vzdelávania, upravuje **predpis o ďalšom vzdelávaní (WBO) jednotlivých spolkových krajín**. Rozhodujú o nich príslušné štátne komory zdravotníckych povolání, ktoré určia, v ktorých odborných oblastiach možno získať kvalifikáciu lekára špecialistu, na základe ktorej možno získať špecializáciu v odbornom zameraní alebo podoblasti alebo inú doplnkovú prípravu. Tieto predpisy o ďalšom vzdelávaní v podstate zodpovedajú (**vzorovým**) **predpisom o ďalšom vzdelávaní (MWBO)**⁵⁰ Nemeckej lekárskej komory⁵¹. MWBO v súčasnosti zahŕňa 34 špecializovaných oblastí s ďalšími odbornými a špecializovanými kompetenciami, ako aj dodatočným ďalším vzdelávaním. MWBO nie je záväzná a má len odporúčací charakter pre lekárske komory, keďže štáty alebo štátne lekárske komory sú vo všeobecnosti zodpovedné za všetky záležitosti týkajúce sa špecializačného vzdelávania lekárov. WBO príslušnej štátnej lekárskej komory je právne záväzná pre každého lekára.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

V Nemecku je 17 štátnych **lekárskych komôr** ako korporácie podľa verejného práva, ktoré sú zodpovedné za všetky záležitosti týkajúce sa špecializačného lekárskeho vzdelávania.

⁴⁷ Bundesärzteordnung. Dostupné na internete (v nemčine): https://www.gesetze-im-internet.de/b_o/

⁴⁸ Approbationsordnung für Ärzte. Dostupné na internete (v nemčine): https://www.gesetze-im-internet.de/appro_2002/

⁴⁹ HEILBERUFSSKAMMERN. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.kammerrecht.de/heilberufskammern/#Heilberufskammern>

⁵⁰ (Muster-)Weiterbildungsordnung 2018 MWBO. Dostupné na internete (v nemčine): https://www.bundesaerztekammer.de/fileadmin/user_upload/BAEK/Themen/Aus-Fort-Weiterbildung/Weiterbildung/20230629_MWBO-2018.pdf

⁵¹ Bundesärztekammer. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.bundesaerztekammer.de/>

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Špecializačné vzdelávanie je riadené klinickým tútorom povereným Štátnou lekárskou komorou a prebieha v univerzitnej nemocnici, na klinike alebo v inom akreditovanom zdravotníckom zariadení. To môže zahŕňať aj ambulatnú jednotku pod dohľadom praktického lekára.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Špecializačné vzdelávanie sa vykonáva pod zodpovedným vedením lekárov poverených lekárskou komorou v akreditovanom centre špecializačného vzdelávania podľa § 5 ods. 1 MWBO. § 5 MBWO obsahuje aj ďalšie kritériá na udelenie akreditácie, ako na strane školiteľov, tak aj na obsahové požiadavky na realizáciu špecializačného vzdelávania. Centrá špecializačného vzdelávania sú univerzitné alebo fakultné kliniky, ako aj iné inštitúcie **schválené lekárskou komorou**. Predpokladom schválenia je okrem iného dostatočná možnosť praxe v diagnózach a terapeutických postupoch v danom odbore a tiež aby personál a vybavenie zdravotníckeho zariadenia zodpovedalo požiadavkám medicínskeho rozvoja. (oddiel 6 odsek 2 MWBO). Povolenie pokračovať vo vzdelávaní udeľuje Lekárska komora na základe žiadosti, ktorá musí byť sprevádzaná programom špecializačného vzdelávania, ak sú splnené príslušné požiadavky (§ 5, odsek 6 MWBO).

Oprávnenie na poskytovanie špecializačného vzdelávania môže byť obmedzené v súlade s § 5 ods. 2 MWBO. V Berlíne sú akreditácie zvyčajne obmedzené na **maximálne päť rokov**. Trvanie akreditácie závisí od rozsahu služieb, ktoré školiace zdravotnícke zariadenie ponúka. Na tento účel sa v niektorých spolkových krajinách a v niektorých tematických oblastiach udeľujú body za jednotlivé kompetencie, ktorými školiace zariadenie disponuje. Okrem toho sa na získanie informácií o možnostiach špecializačného vzdelávania v konkrétnom školicom zariadení a dĺžke trvania akreditácie používajú formuláre prieskumu podľa jednotlivých odborov.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Počas špecializačného vzdelávania je možné zmeniť odbor. Už ukončené vzdelanie sa môže brať do úvahy pri zmene špecializačného odboru len vtedy, ak je to upravené v príslušnom WBO. Podľa MWBO napríklad: *možno zohľadniť až dvanásť mesiacov špecializačného vzdelávania v iných oblastiach na získanie špecializačného titulu v anatómii*. Ďalší príklad možno nájsť pri odboroch *interná medicína a infektológia, kedy je možné uznať až šesť mesiacov špecializačného vzdelávania v environmentálnej medicíne a hygiene, mikrobiológii, virológii a epidemiológii infekcií a/alebo vo verejnom zdravotníctve*.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subspecializácie

Pediatrická a dorastová medicína je samostatnou špecializáciou so zodpovedajúcimi požiadavkami. Deti a mládež však nemusia nutne chodiť do ambulancie detského lekára. V niektorých špecializačných odboroch je však potrebné získať zručnosti špecificky súvisiace s deťmi a mladými ľuďmi. Pre vyšetrenia na včasné zistenie niektorých ochorení u detí platí osobitný predpis, že tieto môžu vykonávať len lekári, ktorí získali vhodný odborný titul. Čo sa

týka plánovaných zdravotných prehliadok mládeže „majú ich vykonávať lekári, ktorí vedia zabezpečiť zamýšľané služby na základe ich vedomostí a skúseností, ktorí sú na to oprávnení podľa profesijného práva a ktorí majú potrebné vybavenie. Patria sem špecialisti v odbore všeobecné lekárstvo, ako aj špecialisti v detskom a dorastovom lekárstve a špecialisti v internom lekárstve, ktorí sa [...] rozhodli venovať sa primárnej starostlivosti.“

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Financovanie špecializačného vzdelávania lekárov upravuje § 75a **Sociálneho zákonníka (SGB) Piata kniha (V)**⁵². Tento paragraf stanovuje, že: „za cieľom zaistenia všeobecnej lekárskej starostlivosti sú Zväzy lekárov zákonných zdravotných poisťovní a zdravotné poisťovne povinné podporovať doplnkové lekárske vzdelávanie v ordináciách licencovaných lekárov a licencovaných zdravotníckych zariadeniach. Zväzy lekárov zákonných zdravotných poisťovní a zdravotné poisťovne nesú každá polovicu nákladov na financovanie ďalšieho vzdelávania v ambulantnom sektore. Dotácie zdravotných poisťovní sú poskytované mimo celkovej úhrady zákonnej zdravotnej starostlivosti...“

Za účelom zaistenia lekárskej starostlivosti sú zdravotné poisťovne rovnako povinné podporovať doplnkové lekárske vzdelávanie v schválených nemocniciach a v zariadeniach preventívnej a rehabilitačnej starostlivosti... Dotácie zdravotných poisťovní sa poskytujú mimo rozpočtov dohodnutých s nemocnicami.“

4.13 Nórsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Právnymi normami, upravujúcimi odbornú lekársku prípravu v Nórsku sú *Predpisy pre odbornú prípravu a schvaľovanie špecialistov pre lekárov a zubných lekárov* (ďalej len „Predpisy“)⁵³.

Predpisy sa vydávajú na základe týchto zákonov:

- Zákon o špecializovanej zdravotnej starostlivosti (zákon o špeciálnych zdravotných službách) (LOV-1999-07-02-61)⁵⁴
- Zákon z 2. júla 1999 č. 64 o zdravotníckom personáli⁵⁵
- Zákon z 24. júna 2011 č. 30 o všeobecných zdravotných a opatrovateľských službách⁵⁶

⁵² Sozialgesetzbuch (SGB) Fünftes Buch (V). Dostupné na internete (v nemčine): https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_5/

⁵³ Predpisy týkajúce sa odbornej prípravy a schvaľovania špecialistov pro lekárov a zubných lekárov. Dostupné na internete (v nórsčine): https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-08-1482/*#*

⁵⁴ Zákon o špecializovanej zdravotnej starostlivosti (zákon o špeciálnych zdravotných službách). Dostupné na internete (v nórsčine): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-61>

⁵⁵ Zákon z 2. júla 1999 č. 64 o zdravotníckom personáli. Dostupné na internete (v nórsčine): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>

⁵⁶ Zákon z 24. júna 2011 č. 30 o všeobecných zdravotných a opatrovateľských službách. Dostupné na internete (v nórsčine): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30?q=helse-%20og%20omsorgst>

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Nórske riaditeľstvo pre zdravotníctvo⁵⁷ (ktoré spadá pod rezort zdravotníctva) monitoruje systém a kvalitu odbornej prípravy špecialistov. S cieľom prispieť k jednotnej odbornej príprave v odbore všeobecné praktické lekárstvo, verejné zdravotníctvo a pracovné lekárstvo, môže riaditeľstvo okrem iného vydávať odporúčania na prípravu a obsah vzdelávacích plánov vzdelávacích inštitúcií.

Riaditeľstvo môže stanoviť zmeny a doplnenia prílohy 1 k predpisu o lekárskech odboroch a prílohy 2 k predpisu o vzdelávacích cieľoch. Riaditeľstvo môže tiež dávať odporúčania týkajúce sa vzdelávacích aktivít a foriem hodnotenia špecialistov v odbornej príprave.

Regionálne zdravotnícke úrady (štátne inštitúcie) musia zabezpečiť, aby boli splnené potreby regiónu na vzdelávanie špecialistov pre špecializované zdravotnícke služby. To zahŕňa zabezpečenie:

- dostatku rezidentských miest na zabezpečenie potrebného prísunu špecialistov,
- že sú ponúkané pozície tak, aby bolo možné absolvovať prvú časť rezidentského štúdia v nemocnici,
- že pre druhú a tretiu časť odbornej prípravy sú umožnené komplexné vzdelávacie spôsoby v rámci zdravotníckych trustov, súkromných subjektov, iných relevantných subjektov a akýchkoľvek vzdelávacích objektov v primárnom zdravotníckom sektore,
- aby boli zriadené regionálne vzdelávacie centrá, ktoré budú zodpovedné za rozvoj a realizáciu vzdelávacích aktivít,
- spolupráce s ostatnými regionálnymi zdravotníckymi trustmi s cieľom prispieť ku koordinovanému a harmonizovanému vzdelávaniu v celej krajine.

Obce: V prvej časti rezidentského štúdia sú obce zodpovedné za vzdelávanie v zariadeniach obecných zdravotníckych a opatrovateľských služieb. To okrem iného znamená prispievať k:

- uskutočňovaniu špecializačnej prípravy vo všeobecných ambulanciách a na komunálnych pozíciách, kde sa poskytujú služby podľa zákona o zdravotnej a opatrovateľskej službe tak, aby bola zabezpečená potreba špecialistov v primárnej starostlivosti,
- nachádzaniu komplexných vzdelávacích spôsobov naprieč samosprávami, súkromnými subjektmi, inými relevantnými subjektmi a vzdelávacími inštitúciami v špecializačnom zdravotníckom štúdiu,
- spolupráci s inými samosprávami s cieľom dosiahnuť koordinované a harmonizované rezidentské štúdium presahujúce hranice obcí.

Špecializované výbory **Nórskej lekárskej asociácie** môžu poskytovať odborné poradenstvo Nórskemu riaditeľstvu pre zdravie v záležitostiach týkajúcich sa odbornej prípravy a schvaľovania špecializačných odborov.

⁵⁷ Nórske riaditeľstvo pre zdravotníctvo. Dostupné na internete (v angličtine):

<https://www.helsedirektoratet.no/english/about-the-norwegian-directorate-of-health>

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Prvá časť špecializačného štúdia pozostáva z klinickej praxe v trvaní 12 mesiacov v odborných zdravotníckych zariadeniach a následne 6 mesiacov v obecných zdravotníckych a opatrovateľských službách. Druhá časť programu zahŕňa vzdelávacie aktivity, ktoré poskytnú všeobecné znalosti spoločné pre špecializácie. Tretia časť programu zahŕňa špecifické vzdelávacie aktivity pre každú jednotlivú špecializáciu, ktoré nasledujú buď priamo po prvej časti alebo po druhej časti štúdia.

Nórsky zdravotnícky systém vyžaduje určitú časť špecializačnej prípravy na pracoviskách mimo fakultných/univerzitných nemocníc, najmä v zariadeniach primárnej zdravotnej starostlivosti (§ 2 Predpisov):

„Podstatná časť odbornej prípravy musí byť absolvovaná v schválenej vzdelávacej inštitúcii, alebo pridružená k registrovanej vzdelávacej inštitúcii. Vzdelávanie mimo schválenej alebo registrovanej vzdelávacej inštitúcie sa môže vykonávať, pokiaľ to bolo dohodnuté medzi vzdelávacou inštitúciou a inými inštitúciami.“

Špecializačný program zahŕňa praktickú prácu s pacientmi, teoretickú výučbu a ďalšie vzdelávacie aktivity najmenej šesť a pol roka po udelení oprávnenia.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Vzdelávacie inštitúcie, poskytujúce špecializačné štúdium, schvaľuje **Nórske riaditeľstvo pre zdravotníctvo** na základe ich žiadosti. Schvaľovanie sa zakladá na posúdení, či vzdelávacia inštitúcia spĺňa požiadavky § 22, 24 a 25 Predpisov pre špecializáciu, pre ktorú je žiadosť podaná. Pred prijatím rozhodnutia si riaditeľstvo vyžiada odbornú radu od špecializovaných komisií Nórskej lekárskej asociácie.

Schválenou vzdelávacou inštitúciou je zdravotnícke zariadenie, súkromná nemocnica, súkromná inštitúcia pre zneužívanie návykových látok, laboratórium alebo iná inštitúcia, ktorá je schválená na poskytovanie vzdelávania v jednej alebo viacerých lekárskejších špecializáciách.

Registrovanou vzdelávacou inštitúciou je obec, ktorá je registrovaná za účelom uľahčenia dokončenia vzdelania v odbore všeobecné praktické lekárstvo.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Počas štúdia je možné zmeniť špecializačný odbor, ale prvých 18 mesiacov je spoločných pre všetky odbory. Neskoršia zmena špecializačného odboru môže mať vplyv na platové zaradenie.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Podľa Prílohy 1 Predpisov sú medzi schválenými špecializačnými odbormi: detská psychiatria, detská chirurgia a detské ochorenia.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Regionálne úrady zdravotníctva financujú mzdy a vzdelávacie aktivity v oblasti špecializačného štúdia v rámci svojho finančného rámca. Obce dostávajú od štátu finančné príspevky, aby prispeli k realizácii praktického vzdelávania v prvej časti štúdia v obecných zdravotníckych zariadeniach.

4.14 Poľsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Právny základ tvorí:

- Zákon z 5. decembra 1996 o povolani lekára a zubného lekára (Zbierka zákonov 2018, položka 617)⁵⁸
- Zákon z 24. februára 2017 o získaní titulu špecialista v odboroch platných pre zdravotníctvo (Zb. 2023, položka 506)⁵⁹
- Zákon z 13. septembra 2018 o Zdravotnom centre pre postgraduálne vzdelávanie (Zbierka zákonov 2024, položka 570)⁶⁰

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Zdravotné centrum pre postgraduálne vzdelávanie (CMKP)⁶¹ je nezávislá vedecká a didaktická inštitúcia s vlastným štatútom, právom udeľovať tituly a profesorským zborom, zodpovedná za integráciu a organizáciu celého vzdelávania lekárov a zjednotenie programov postgraduálneho vzdelávania a ich realizáciu. CMKP funguje pod správou Ministerstva zdravotníctva.

CMKP pôsobí podľa zákona z 13. septembra 2018 o Zdravotnom stredisku pre postgraduálne vzdelávanie (Journal of Laws 2024.570). Na CMKP dohliada minister zdravotníctva.

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Áno, ak získalo akreditáciu. Na jej získanie musia byť splnené podmienky uvedené v zákone.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Žiadateľ o akreditáciu predloží riaditeľovi CMKP žiadosť o akreditáciu v elektronickej podobe, opatrenú kvalifikovaným elektronickým podpisom, dôveryhodným podpisom alebo vlastnoručným podpisom.

⁵⁸ Zákon z 5. decembra 1996 o povolani lekára a zubného lekára (Zbierka zákonov 2018, položka 617). Dostupné na internete (v poľštine): <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180000617>

⁵⁹ Zákon z 24. februára 2017 o získaní titulu špecialista v odboroch platných pre zdravotníctvo (Zb. 2023, položka 506). Dostupné na internete (v poľštine): <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20230000506>

⁶⁰ Zákon z 13. septembra 2018 o Zdravotnom centre pre postgraduálne vzdelávanie (Zbierka zákonov 2024, položka 570). Dostupné na internete (v poľštine): <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000570>

⁶¹ Zdravotné centrum pre postgraduálne vzdelávanie (CMKP). Dostupné na internete (v poľštine): <https://www.cmkp.edu.pl/o-nas>

Riaditeľ CMKP overí žiadosť a doklady z hľadiska formálnych náležitostí a v prípade zistenia formálnych nedostatkov vyzve subjekt, žiadajúci o akreditáciu, na ich odstránenie do 7 dní od doručenia výzvy. Po neúčinnom uplynutí tejto lehoty sa žiadosť ponecháva bez posúdenia.

Na získanie stanoviska, či subjekt, žiadajúci o akreditáciu, spĺňa podmienky uvedené v zákone, riaditeľ CMKP ustanoví tím odborníkov v zložení:

- 1) 3 osoby navrhnuté národným konzultantom v danej oblasti zdravotníctva alebo v príbuznej oblasti, ak v danej oblasti zdravotnej starostlivosti nebol menovaný národný konzultant;
- 2) zástupca združenia praktických lekárov v určitej oblasti zdravotníctva, ktorý je držiteľom titulu špecialistu v danej oblasti.

Akreditáciu môže získať poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý:

- 1) vykonáva činnosti zodpovedajúce profilu špecializačného vzdelávania, ktoré sa má uskutočniť;
- 2) spĺňa štandardy pre špecializačné vzdelávanie uvedené v programe špecializačného odboru;
- 3) vytvoril špeciálny tréningový tím na koordináciu a organizáciu špecializačného vzdelávania;
- 4) má s inými subjektmi uzatvorené zmluvy na vykonávanie špecializačných kurzov alebo rezidentských pobytov uvedených v učebnom pláne špecializačného vzdelávania, ktoré nemôže zabezpečiť v rámci svojej organizačnej štruktúry;
- 5) má uzatvorené dohody s osobami, ktoré spĺňajú požiadavky na výkon funkcie vedúcich špecializácie.

V prípade kladného stanoviska riaditeľ CMKP zapíše žiadateľa o akreditáciu do zoznamu akreditovaných subjektov na dobu **5 rokov** spolu s určením maximálneho počtu školiacich miest pre špecializačnú prípravu v danom odbore zdravotnej starostlivosti.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Lekár, ktorý je v špecializačnej príprave, môže bez uvedenia dôvodu požiadať o zmenu špecializačného odboru najviac raz.

Lekár môže podať žiadosť v prípade:

- 1) prechodu na iný základný modul alebo iný jednotný modul najneskôr do 12 mesiacov od začatia špecializačného vzdelávania;
- 2) po absolvovaní základného modulu môže lekár zmeniť odbor medicíny, v ktorom chce pokračovať v špecializačnom vzdelávaní na základe toho istého základného modulu, ak sa kvalifikuje v kvalifikačnom konaní.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatickej subšpecializácie

Špecializačná lekárska príprava v konkrétnom odbore medicíny je modulová príprava a pozostáva z:

- 1) základného modulu, zodpovedajúceho základným teoretickým vedomostiam a praktickým zručnostiam v určitej oblasti medicíny alebo spoločným pre príbuzné oblasti medicíny a

- 2) špecializovaného modulu, zodpovedajúceho profilu špecializácie, v ktorom môže lekár po absolvovaní konkrétneho základného modulu pokračovať v špecializačnom vzdelávaní, príp.
- 3) jednotného modulu, ktorý je špecifický pre daný odbor.

Aby lekár mohol poskytnúť liečbu deťom pacientom:

- 1) ak ide o vzdelávanie pozostávajúce z dvoch modulov – ak sa program základného modulu nevzťahuje na pediatriu, musí sa naň vzťahovať program špecializačného modulu;
- 2) v prípade jednotného modulu musí modulový program zahŕňať aj vzdelávanie v pediatrii.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Rezidentské štúdium financuje rezort zdravotníctva v rámci prostriedkov štátneho rozpočtu, ktorých je disponentom.

Finančné prostriedky vyčlenené na financovanie rezidentského štúdia minister zdravotníctva zabezpečí na základe žiadostí osôb vykonávajúcich toto štúdium.

Lekári, ktorí absolvovali rezidentské vzdelávanie, spravidla nie sú povinní pracovať v konkrétnom zdravotníckom zariadení, ani nie sú obmedzovaní v práci v zahraničí. V súlade so zákonom o povolání lekára a zubného lekára (článok 16) sa však lekár, ktorý sa podrobuje špecializačnej príprave, môže dobrovoľne zaviazat', že bude vykonávať povolanie lekára alebo zubného lekára na území Poľskej republiky v subjekte, ktorý vykonáva zdravotnícke činnosti a poskytuje zdravotné služby financované z verejných zdrojov, v úhrne dva roky z piatich po sebe nasledujúcich rokov odo dňa získania osvedčenia o absolvovaní špecializačnej prípravy, pričom celkový pracovný čas zodpovedá aspoň jednej pozícii na plný úväzok. Predloženie takéhoto záväzku oprávňuje držiteľa na príplatok k základnej mzde: 700 PLN (163,67 eur) mesačne v prípade špecializácie v prioritnom odbore medicíny alebo 600 PLN (140,29 eur) mesačne v prípade špecializácie v neprioritnom odbore medicíny.

4.15 Portugalsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Právnou normou, ktorá upravuje špecializačné lekárske vzdelávanie, je **zákon č. 13/2018 v znení neskorších predpisov**⁶² ďalej doplnený **vykonávacím predpisom č. 79/2018**⁶³, ktorým sa schvaľuje Poriadok lekárskej praxe – novelizovaný **vykonávacím predpisom č. 284/2020**⁶⁴.

⁶² Decreto-Lei n.º 13/2018, de 26 de fevereiro. Dostupné na internete (v portugálčine): <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/13-2018-114766032>

⁶³ Portaria n.º 79/2018, de 16 de março. Dostupné na internete (v portugálčine): <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/portaria/79-2018-114880294>

⁶⁴ Análise Jurídica – Portaria n.º 284/2020, de 20 de março. Dostupné na internete (v portugálčine): <https://diariodarepublica.pt/dr/analise-juridica/portaria/284-2020-130469250>

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Ako je uvedené v článku 5 zákona č. 13/2018 zodpovednosť za zdravotnícku prípravu má **ministerstvo zdravotníctva**. Ministerstvo zdravotníctva vykonáva svoju pôsobnosť prostredníctvom zdravotníckych služieb a zariadení, v ktorých prebieha príslušný vzdelávací proces, a prostredníctvom inštitúcií odbornej praxe pod koordináciou **Ústrednej správy zdravotníctva (ACSS, I. P.)**⁶⁵, v spolupráci s **Lekárskou asociáciou**⁶⁶.

V odseku 2 článku 4 zákona sa tiež uvádza, že programy špecializačného lekárskeho štúdia sa schvaľujú nariadením člena vlády zodpovedného za oblasť zdravotníctva na návrh Lekárskej asociácie a po konzultácii s **Národnou radou pre lekárske vzdelávanie** (CNIM – Conselho Nacional do Internato Médico) – čo je technický orgán, zodpovedný za globálnu koordináciu postgraduálneho lekárskeho vzdelávania v Portugalsku v spolupráci s Ústrednou správou zdravotníctva (ACSS).

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Ako je uvedené v odseku 1 článku 6 zákona, rezidentské vzdelávanie sa môže vykonávať vo verejných službách a zariadeniach bez ohľadu na ich právnu povahu, ako aj v zariadeniach v sociálnom alebo súkromnom sektore, ktoré sú uznané ako vhodné na účely odbornej prípravy a so zreteľom na špecializačnú prípravu s ohľadom na ich kapacitu.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Ako je uvedené v ods. 3 až 5 článku 6 zákona, vymedzenie a preskúmanie kritérií na určenie vhodnosti a školiacej kapacity zariadení a služieb schvaľuje **nariadením člen vlády zodpovedný za oblasť zdravotníctva** na návrh Lekárskej asociácie a po konzultácii s CNIM. Zoznam služieb a zariadení uznaných za vhodné a ročnú maximálnu školiacu kapacitu zariadení predkladá ACSS členovi vlády zodpovednému za oblasť zdravotníctva na základe odôvodneného návrhu Lekárskej asociácie. a po vyjadrení podloženom stanoviskom CNIM v súlade so stanovenými podmienkami a kritériami. V prípade absencie návrhu Lekárskej asociácie sa zoznam uznaných služieb a zariadení, ako aj návrh ich školiacej kapacity, predkladá na základe návrhu CNIM.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Článok 27 zákona upravuje túto možnosť. Zmena odboru sa uskutočňuje prostredníctvom žiadosti o nové výberové konanie v súlade s pravidlami pre špecializačné vzdelávanie. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 10 ods. 3, interní lekári, ktorí sa zúčastňujú špecializačného vzdelávania, musia ukončiť zmluvu do 31. mája roku, v ktorom chcú podať žiadosť o nové výberové konanie na špecializačný odbor. Z predchádzajúceho postupu sú vylúčení interní lekári, ktorí ku dňu prihlásenia do výberového konania absolvujú prvú polovicu príslušného

⁶⁵ Administração Central do Sistema de Saúde, I.P. Dostupné na internete (v portugálčine): <https://www.acss.min-saude.pt/>

⁶⁶ Ordem dos Médicos. Dostupné na internete (v portugálčine): <https://ordemdosmedicos.pt/>

vzdelávacieho programu, pričom súťažia o limit 5 % voľných miest ponúknutých do výberového konania.

Lekári s titulom špecialista môžu podať žiadosť o prijatie do druhého odboru, pričom sa uchádzajú o limit uvedený v predchádzajúcom odseku. Výnimočne, z medicínsky preukázaných dôvodov, môžu interní lekári, ktorí nemôžu ďalej navštevovať špecializačné vzdelávanie v danom odbore, zmeniť odbor za podmienok stanovených v pravidlách pre odborné vzdelávanie.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Pediatrické špecializácie sú upravené **vykonávacím predpisom č. 52/2023⁶⁷**, ktorý aktualizuje špecializačný vzdelávací program v pediatrii a má vlastné kolégium v rámci Lekárskej asociácie.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

§ 40 vykonávacieho predpisu č. 13/2018 uvádza, že režim financovania lekárskeho špecializačného štúdia v rámci služieb a zariadení Národného zdravotného systému NHS vychádza z režimu financovania služieb a zariadení NHS a je schválený **vykonávacím predpisom členov vlády zodpovedných za oblasť financií a zdravotníctva**. Tento vykonávací predpis zároveň stanovuje podmienky pre výkon špecializačného vzdelávania v zdravotníckych zariadeniach, ktoré sú súčasťou sociálneho a súkromného sektora.

Pre absolventa tohto štúdia neexistuje záväzok pracovať určitú dobu v danom zdravotníckom zariadení, prípadne v danom štáte.

4.16 Rumunsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Špecializačnú lekársku prípravu upravujú tieto právne normy:

- Vyhláška vlády č. 18/2009 o organizácii a financovaní rezidentského štúdia;
- Nariadenie číslo 1141/1386/2007 o spôsobe vykonávania rezidentského vzdelávania v odboroch poskytovaných Nomenklatúrou lekárskejších, zubných a farmaceutických odborov pre sieť zdravotnej starostlivosti;
- Nariadenie číslo 833/4446/2020 na zmenu prílohy č. 1 k nariadeniu ministra verejného zdravotníctva a ministra školstva, výskumu a mládeže č. 1.141/1.386/2007 o spôsobe vykonávania rezidentského vzdelávania v odboroch poskytovaných Nomenklatúrou lekárskejších, zubných a farmaceutických odborov pre sieť zdravotnej starostlivosti;
- Nariadenie číslo 1879/2019 o schvaľovaní kritérií a postupov pri akreditácii a reakreditácii zdravotníckych zariadení, v ktorých možno uskutočňovať rezidentské programy, ako aj

⁶⁷ Portaria n.º 52/2023, de 22 de fevereiro. Dostupné na internete (v portugálčine): <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/portaria/52-2023-207631765>

o úprave niektorých opatrení potrebných na aplikáciu nariadenia vlády č. 18/2009 o organizácii a financovaní rezidentského štúdia.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Podľa nariadenia vlády č. 18/2009 sa rezidentské vzdelávanie uskutočňuje v kompetencii Ministerstva zdravotníctva a Ministerstva školstva, výskumu a inovácií a v spolupráci s Kolégiom rumunských lekárov, Kolégiom rumunských zubných lekárov a Kolégiom rumunských farmaceutov.

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Rezidentské vzdelávanie prebieha (podľa vyhlášky č. 18/2009):

čl. 91 ods. (1): *„Rezidentské vzdelávanie sa môže uskutočňovať aj v súkromných zdravotníckych zariadeniach a v akreditovaných súkromných vysokých školách, ktoré majú vysokoškolské študijné programy v odboroch medicína, zubné lekárstvo alebo farmácia.“*

Vysoké školy s akreditovanými fakultami medicíny, zubného lekárstva a farmácie navrhujú ministerstvu zdravotníctva koordinátorov rezidentských programov, programových riaditeľov, ako aj manažérov vzdelávania.

čl. 12: *„(1) Rezidenti vykonávajú špecializačnú prípravu v akreditovaných zdravotníckych útvaroch, v zdravotnícko-vojenských útvaroch, v útvaroch zdravotníctva podriadených ministerstvu zdravotníctva, orgánoch miestnej verejnej správy alebo na ministerstvách a inštitúciách s vlastnou zdravotníckou sieťou, ako aj v jednotlivých lekárskejších ambulanciách rodinného lekárstva.“*

(2) Školiace jednotky navrhuje ministerstvo zdravotníctva na základe návrhov akreditovaných verejných vysokých škôl s lekárskou, zubnou a farmaceutickou fakultou a v závislosti od ich vzdelávacích kapacít.“

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Kritériá a postupy akreditácie/reakreditácie na vykonávanie rezidentských vzdelávacích programov pre zdravotnícke inštitúcie schvaľuje podľa čl. 12 (3) vyhlášky č. 18/2009 **spoločným nariadením minister zdravotníctva a minister školstva**. Školiace jednotky a inštitúcie na ich žiadosť navrhuje ministerstvo zdravotníctva po overení splnenia podmienok a kritérií podľa čl. 91 ods. (1) vyhlášky.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Rezident si môže počas štúdia zmeniť odbor, pričom má dve možnosti: zúčastniť sa nového výberového konania na rezidentské štúdium, alebo za podmienok stanovených vyhláškou vlády č. 18/2009, čl. 222:

„(1) Rezidentskí lekári môžu požiadať o zmenu odbornosti... najneskôr do 36 mesiacov odo dňa začatia vzdelávania, ak sa skóre, dosiahnuté vo výberovom konaní na rezidentský odbor rovná najmenej najnižšiemu skóre na požadovaný odbor v príslušnom univerzitnom stredisku a len s akceptačným oznámením akreditovanej vysokej školy so zdravotným profilom a akreditovaného koordinátora z univerzitného“

školiaceho strediska. Stanovisko programového koordinátora/riaditeľa musí obsahovať aj odporúčanie, týkajúce sa stáží, ktoré je možné uznať v dôsledku zmeny odbornosti. Zmena odboru sa schvaľuje nariadením ministra zdravotníctva len raz v rámci úspešne absolvovaného výberového konania na rezidentské štúdium

(2) V prípade rezidentov zubných lekárov a rezidentov lekárníkov lehota uvedená v ods. (1) je najviac 18 mesiacov.

(3) Rezidenti, ktorí zmenia odbornosť za podmienok ustanovených v ods. (1), resp. (2) sú povinní do 45 dní odo dňa vydania nariadenia zaslať ministerstvu zdravotníctva doklad o uzavretí novej individuálnej pracovnej zmluvy, prípadne dodatočného úkonu k individuálnej pracovnej zmluve.“

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subspecializácie

Čo sa týka pediatrickej špecializácie, lekári musia počas rezidentského štúdia absolvovať vzdelávanie v pediatrii a následne, aby mohli poskytovať pomoc detským pacientom, získať špecializáciu v tomto odbore. Niektorí pediatri sa môžu neskôr špecializovať na detskú kardiológiu, detskú gastroenterológiu, detskú hematológiu a onkológiu, detskú pneumológiu a detskú nefrologiu. Niektorí lekári získavajú dôležité skúsenosti v určitých medicínskych subspecializáciách, ako sú pediatrické urgentné stavy, detská reumatológia, detská dermatológia, pediatrický ultrazvuk a pediatrické zobrazovanie.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Podľa nariadenia vlády č. 18/2009 sú personálne náklady súvisiace s rezidentským štúdiom vo verejnom sektore hradené zo štátneho rozpočtu v rámci maximálneho trvania stanoveného pre vybraný odbor. Akreditované súkromné vysoké školy znášajú náklady z vlastných príjmov.

Pre absolventa rezidentského štúdia neexistuje zákaz alebo záväzok pracovať určitú dobu v danom zdravotníckom zariadení, prípadne v danom štáte.

4.17 Slovinsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

V Slovinskej republike sa priebeh a vedenie odbornej lekárskej prípravy špecialistov riadi **zákonom o zdravotných službách (ZZdrS)**⁶⁸ (články 16 – 31) a Pravidlami o typoch, obsahu, trvaní a vykonávaní lekárskeho špecializačného štúdia⁶⁹.

Špecializačné lekárske školiace programy určujú profesijné združenia, najmä **Slovinská lekárska asociácia**, v spolupráci s katedrami lekárskej fakulty a schvaľuje ich **Lekárska komora Slovinska**. Tieto programy musia spĺňať normy spoločných programov členských štátov EÚ. Lekárska komora Slovinska vedie záznamy o obsahu programov.

⁶⁸ Medical Services Act. Dostupné na internete (v angličtine): <https://pisrs.si/aktualno/zakonodaja-v-anglescini>

⁶⁹ 1092. Pravilnik o vrstah, vsebini, trajanju in poteku specializacij zdravnikov. Dostupné na internete (v slovinskom jazyku): <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2024-01-1092>

Lekárska komora Slovinska dohliada na schvaľovacie postupy pre odbornú lekársku prípravu v súlade s ustanoveniami zákona o všeobecnom správnom konaní (ZUP).

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Lekárska komora Slovinska⁷⁰ je štátom oprávnený orgán zodpovedný za dohľad nad odborným lekárskeým vzdelávaním.

Komora vyhlasuje dvakrát ročne verejnú súťaž pre potreby siete služieb verejného zdravotníctva, ktorá sa vzťahuje na územie celého štátu alebo na jednotlivých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, prípadne na obe. Komora môže zároveň vyhlásiť verejnú súťaž na špecializácie. Súťažné podmienky, požiadavky a kritériá výberu, podrobný postup schvaľovania a priebehu špecializačného štúdia, vrátane určenia povinnej prípravy rezidenta a povinnej minimálnej dostupnosti a fyzickej dochádzky školiteľov určí komora po dohode s ministrom zdravotníctva (podľa ustanovenia článku 18).

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Lekárska odborná príprava sa vykonáva vo verejných zdravotníckych zariadeniach a u súkromných lekárov (autorizovaných poskytovateľov). Tieto subjekty musia spĺňať podmienky ustanovené zákonom o zdravotníckych službách a Pravidlami o požiadavkách, ktoré musia spĺňať zdravotnícke zariadenia a súkromné subjekty, poskytujúce špecializačné štúdium⁷¹.

Ak v krajine nie je autorizovaný poskytovateľ, či už časti alebo celého špecializačného lekárskeho programu, túto časť možno absolvovať v zahraničných zdravotníckych zariadeniach, ktoré spĺňajú požiadavky na takéto školenie.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Ministerstvo zdravotníctva posudzuje splnenie podmienok akreditácie na špecializačnú zdravotnícku prípravu podľa postupu ustanoveného v Pravidlách o požiadavkách, ktoré musia spĺňať zdravotnícke zariadenia a súkromné subjekty, poskytujúce špecializačné štúdium v § 3, 4 a 5.

Ministerstvo zdravotníctva na základe doručenej žiadosti vydá rozhodnutie v správnom konaní na vykonávanie každého špecializačného programu **na obdobie piatich rokov**.

Tridsať dní pred uplynutím 5-ročnej lehoty musí zdravotnícke zariadenie či súkromný zdravotnícky zamestnávateľ opätovne podať návrh na realizáciu konkrétneho špecializačného programu.

V rozhodnutí, ktoré vydá minister poverenému poskytovateľovi prípravy pre rezidentov, sa špecifikujú aj druhy zastrešených špecializácií a počet schválených pracovných miest špecialistov podľa jednotlivých špecializácií.

⁷⁰ Lekárska komora Slovinska: postgraduate medical training. Dostupné na internete (v angličtine):

<https://www.zdravniskazbornica.si/en/career-development/specialisations>

⁷¹ Pravidelnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati zdravstveni zavodi in zasebni zdravstveni delavci za izvajanje programov specializacij. Dostupné na internete (v slovinskom jazyku):

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV6606>

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Túto záležitosť upravujú Pravidlá o typoch, obsahu, trvaní a vykonávaní lekárskeho špecializačného štúdia v článkoch 32 a 33.

Rezidenti, ktorí chcú ukončiť svoju súčasnú špecializáciu a začať novú, sa musia znova prihlásiť vo verejnej súťaži na špecializácie. Ak je schválená nová špecializácia, predchádzajúca špecializácia sa končí dňom začiatku novej špecializácie (článok 32).

To, či bude predchádzajúce špecializačné lekárske štúdium rezidenta uznané, závisí od posúdenia mentora, ako je uvedené v odseku 2 článku 33.

Podľa odseku 1 článku 33 pre rezidenta môže byť akékoľvek iné vzdelanie alebo odborná príprava alebo práca čiastočne alebo úplne započítaná do programu špecializácie, ak je v súlade so súčasným programom špecializácie v Slovinsku. V prípade špecializácií, uvedených v smernici 2005/36/ES, zahrnutie vzdelávania alebo odbornej prípravy nesmie presiahnuť polovicu obdobia určeného ako minimálne obdobie v súlade so smernicou 2006/36/ES. V súlade s tým hlavný mentor rezidenta predloží písomný návrh na uznanie predchádzajúcej odbornej prípravy, ktorú rezident absolvoval pred zmenou odboru špecializácie.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatickej subšpecializácie

V takýchto prípadoch je potrebná samostatná pediatrická subšpecializácia. Špecializácia v odbore pediatria sa štúduje samostatne a trvá štyri roky. Zoznam špecializačných odborov a dĺžka ich trvania sa nachádza v prílohe 1 k Pravidlám o druhoch, obsahu, trvaní a vykonávaní lekárskeho špecializačného štúdia.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Lekárska odborná príprava špecialistov je financovaná z rozpočtu Slovinskej republiky v súlade s ustanoveniami článku 25 zákona o zdravotných službách (ZZdrS). V prípade predčasného odchodu odborného lekára z verejnej zdravotnej služby je sankcia uvedená v čl. 25:

„Lekár špecialista, ktorý po skončení špecializácie odmietne uzavrieť pracovný pomer s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v sieti služieb verejnej zdravotnej starostlivosti alebo s konkrétnym poskytovateľom zdravotníckych činností.... musí uhradiť do rozpočtu Slovinskej republiky všetky náklady vynaložené v súvislosti so špecializáciou okrem nákladov na mzdu a iné odmeny z pracovného pomeru. Odborný lekár, ktorý z vlastných dôvodov po skončení špecializácie zotrúva v pracovnom pomere u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti v sieti verejnej zdravotnej starostlivosti kratšie ako jedno obdobie špecializácie, je povinný uhradiť pomernú časť nákladov na špecializáciu.“

Finančné prostriedky uvedené v odsekoch 1, 2 a 3 tohto článku sa vyplatia oprávneným poskytovateľom prostredníctvom Inštitútu zdravotného poistenia Slovinska.

Podrobnejší spôsob poskytovania finančných prostriedkov uvedených v odsekoch 1, 2 a 3 tohto článku oprávneným poskytovateľom, spôsob vrátenia finančných prostriedkov z rozpočtu Slovinskej republiky inštitútu, ohlasovacia povinnosť oprávnených poskytovateľov ohľadne splnenia povinnosti podľa § 23 tohto zákona a spôsob úhrady nákladov do rozpočtu Slovinskej republiky určí minister.“

4.18 Spojené kráľovstvo

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Po ukončení štúdia medicíny absolvujú lekári dvojročný základný program. Počas prvého roka sú dočasne zaregistrovaní s licenciou na výkon praxe. Úplná registrácia je udelená po dokončení prvého ročníka.

Po ukončení základného programu môžu lekári vstúpiť do špecializačného vzdelávania. Vzdelávanie všeobecného lekára trvá tri roky. Ostatné špecializácie trvajú päť až osem rokov.

Zdravotnícky zákon⁷² z roku 1983 pokrýva vzdelávanie a registráciu (u lekárskeho regulátora) lekárov v Spojenom kráľovstve. Časť 4A sa týka postgraduálneho vzdelávania a prípravy lekárov.

Dodatok 1, odseky 21 a 22 **Nariadenia o európskej kvalifikácii (povolania v oblasti zdravotníctva a sociálnej starostlivosti)**⁷³ z roku 2019 vypustil minimálne požiadavky na odbornú prípravu všeobecných lekárov a odbornú prípravu špecialistov zo zdravotníckeho zákona (oddiely 34J a 34K). Tieto zmeny nadobudli účinnosť 31. decembra 2020.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Všeobecná lekárska rada (GMC)⁷⁴ je zodpovedná za dohľad nad vzdelávaním a odbornou prípravou lekárov v Spojenom kráľovstve. GMC stanovuje štandardy pre lekárske fakulty, schvaľuje pregraduálne a postgraduálne školenia a hodnotenia, ktoré musia lekári absolvovať. Tieto povinnosti sú stanovené v časti 4A zdravotníckeho zákona z roku 1983.

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Lekárska špecializačná príprava prebieha prevažne v rámci siete NHS⁷⁵, na lekárske fakultách. Hoci lekárske fakulty bývajú často zmluvne prepojené s konkrétnou nemocnicou, študenti môžu absolvovať prax v mnohých rôznych zariadeniach zdravotnej starostlivosti a aj v nezávislom sektore.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

GMC schvaľuje postgraduálne školiace programy a inštitúcie. Po schválení sa zabezpečenie kvality vykonáva prostredníctvom proaktívnych a reaktívnych procesov. Proaktívny cyklus zabezpečovania kvality pozostáva z vyhlásenia, sebahodnotiaceho dotazníka, činností v oblasti kvality a ročného súhrnu zabezpečenia kvality. Obavy ohľadom kvality postgraduálneho

⁷² Medical Act 1983. Dostupné na internete (v angličtine):

<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1983/54/contents/2020-12-31>

⁷³ The European Qualifications (Health and Social Care Professions) (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.legislation.gov.uk/uksi/2019/593/contents>

⁷⁴ General Medical Council GMC. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.gmc-uk.org/education>

⁷⁵ National Health Service NHS – riadi zdravotnú starostlivosť a zdravotný systém v Spojenom kráľovstve

vzdelávania môžu viesť GMC k reaktívnemu zabezpečeniu kvality. GMC sa môže rozhodnúť vstúpiť do „rozšíreného monitorovania“ problémov.

Podrobnejšie informácie o schvaľovacom procese, ako aj zoznam schválených školiacich miest je dostupný na stránke GMC: <https://www.gmc-uk.org/education/how-we-quality-assure-medical-education-and-training/approving-medical-education-and-training/postgraduate-programme-and-site-approval>

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Ak sa rezident rozhodne prejsť z jednej špecializácie na inú, schopnosti dosiahnuté v jeho doterajšom študijnom programe môžu byť uznané v inej špecializácii. Snaha o uznanie predtým dosiahnutých schopností je vecou voľby rezidenta a v niektorých prípadoch sa o to ani nemusí usilovať.

Akadémia lekárskech kráľovských vysokých škôl (Academy of Medical Royal Colleges) vydala rozsiahly manuál – **Inštrukcie v oblasti flexibility v postgraduálnom vzdelávaní a zmeny špecializácie**⁷⁶, ktoré podrobne popisujú dôvody pre zmenu špecializačného odboru a princípy, ktorými sa má daná zmena riadiť.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Vo väčšine odborov existujú samostatné pediatrické špecializácie a subšpecializácie. Všeobecní lekári sa však nemusia špecializovať na pediatrickú medicínu, pretože ich vzdelanie je zamerané na pokrytie celej populácie.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Školiace miesta môžu byť buď čiastočne financované NHS a zamestnávateľom, alebo môžu byť plne financované zamestnávateľom. Ak je pracovné miesto čiastočne financované NHS, potom NHS platí zamestnávateľovi príspevok na plat rezidenta. Neexistuje žiadna požiadavka, aby absolventi pracovali pre daného zamestnávateľa alebo v rámci NHS počas určitého obdobia po skončení špecializačného vzdelávania.

4.19 Španielsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Regulácia odbornej lekárskej prípravy v Španielsku sa vykonáva prostredníctvom zákonov, kráľovských dekrétov a tiež ministerských nariadení. MIR (program rezidentského vzdelávania) sa vykonáva na dobu určitú (vo všeobecnosti štyri roky) v akreditovanom zdravotníckom zariadení. Prístup k MIR vzdelávaniu je regulovaný na legislatívnej úrovni, pričom každý rok sa

⁷⁶ Guidance for flexibility in postgraduate training and changing specialties (June 2020). Dostupné na internete (v angličtine): https://www.aomrc.org.uk/wp-content/uploads/2020/06/Guidance_flexibility_postgraduate_training_0620.pdf

otvára určitý počet miest pre celé Španielsko. Na získanie miesta je potrebné prejsť výberovým systémom.

Všeobecný rámec pre špecializovanú lekársku prípravu je stanovený v **zákone 44/2003 z 21. novembra 2003 o organizácii zdravotníckych povolanií**⁷⁷.

Vzdelávacie programy pre jednotlivé špecializácie vypracuje Národná komisia pre špecializáciu. Po ich ratifikácii Národnou radou medicínskych odborov a po správe Komisie pre ľudské zdroje národného zdravotníctva a Ministerstva školstva, kultúry a športu ich schvaľuje **Ministerstvo zdravotníctva**.

Zákon napríklad stanovuje možnosť, že jednotlivé zdravotnícke špecializácie sa podľa potreby zoskupia v súlade s kritériami základných predmetov. Špecializácie v rámci tej istej skupiny majú potom určité spoločné obdobie odbornej prípravy v trvaní dvoch rokov. Ministerstvo zdravotníctva však môže na základe správy národných komisií zainteresovaných odborov, Národnej rady medicínskych odborov a Komisie pre ľudské zdroje národného zdravotníctva skrátiť alebo predĺžiť trvanie základného obdobia prípravy najviac o šesť mesiacov, v závislosti od kompetencií, ktoré sa majú získať v predmetnom období základného vzdelávania. **Vláda** pri zriaďovaní odborných kvalifikácií v zdravotníctve určí stupeň kvalifikácie, potrebný na jednotlivé špecializácie, ako aj základnú oblasť prípravy, v ktorej sú, ak je to vhodné, začlenené.

Ďalšími relevantnými právnymi predpismi sú:

- Kráľovský výnos 183/2008 z 8. februára, ktorým sa určujú a klasifikujú špecializácie v zdravotníckych vedách a rozvíjajú niektoré aspekty systému špecializovaného vzdelávania v oblasti zdravia⁷⁸
- Kráľovský dekrét 1146/2006 zo 6. októbra, ktorým sa upravuje osobitný pracovný pomer rezidentov v oblasti prípravy odborných zdravotníckych pracovníkov⁷⁹ – upravuje osobitnú pracovnú zmluvu rezidentských špecialistov.
- Kráľovský dekrét 589/2022 z 19. júla, ktorým sa upravuje prierezová príprava špecializácií v zdravotníckych vedách, postup a kritériá pre návrh nového titulu špecialistu v zdravotníckych vedách alebo diplomu v špecifickej oblasti vzdelávania a odborná príprava v špecifických oblastiach; a ustanovujú sa pravidlá vzťahujúce sa na ročné skúšky pre prístup k miestam odbornej prípravy v zdravotníckych odboroch⁸⁰

⁷⁷ Ley 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-21340>

⁷⁸ Real Decreto 183/2008, de 8 de febrero, por el que se determinan y clasifican las especialidades en Ciencias de la Salud y se desarrollan determinados aspectos del sistema de formación sanitaria especializada. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2008-3176>

⁷⁹ Real Decreto 1146/2006, de 6 de octubre, por el que se regula la relación laboral especial de residencia para la formación de especialistas en Ciencias de la Salud. Dostupné na internete (v španielčine): <https://boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2006-17498>

⁸⁰ Real Decreto 589/2022, de 19 de julio, por el que se regulan la formación transversal de las especialidades en Ciencias de la Salud, el procedimiento y criterios para la propuesta de un nuevo título de especialista en Ciencias de la Salud o diploma de área de capacitación específica, y la revisión de los establecidos, y el acceso y la formación de las áreas de capacitación específica; y se establecen las normas aplicables a las pruebas anuales de

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Národná rada medicínskych odborov je spoločným poradným orgánom ministerstva zdravotníctva a ministerstva školstva, ktorého účelom je informovať administratívu a podporovať všetky aspekty súvisiace so špecializačnou zdravotníckou prípravou. Zákon 44/2003 z 21. novembra 2003 o organizácii zdravotníckych povolání ustanovuje:

„Článok 30. Národná rada medicínskych odborov

1. Národná rada medicínskych odborov má toto zloženie:

- a) Predsedovia národných komisií jednotlivých medicínskych odborov
- b) Dvaja špecialisti pre každý z univerzitných stupňov, ktorí majú priamy prístup k špecializácii v zdravotníckych vedách, volení na obdobie dvoch rokov, jeden členmi národných komisií, ktorí sú držiteľmi príslušného titulu, a ďalší akademickou organizáciou spomedzi uvedených členov
- c) Dvaja zástupcovia Ministerstva školstva, kultúry a športu
- d) Dvaja zástupcovia Ministerstva zdravotníctva
- e) Dvaja zástupcovia autonómnych spoločenstiev vymenúvaní Komisiou pre ľudské zdroje národného zdravotníctva.“

Ďalšími dôležitými orgánmi, ktoré sa podieľajú na špecializačnom vzdelávaní, sú **národné komisie medicínskych odborov**. Každá z nich sa skladá z jedenástich členov vybraných spomedzi uznávaných odborníkov menovaných na návrh nasledujúcich organizácií:

- Traja členovia menovaní Ministerstvom školstva, kultúry a športu z radov profesorov lekárskeho fakúlt.
- Traja členovia menovaní Ministerstvom zdravotníctva spomedzi zdravotníckych pracovníkov zdravotníckych zariadení s akreditovanými vyučovacími jednotkami.
- Dvaja členovia, zastupujúci právne ustanovené vedecké orgány a spoločnosti na štátnej úrovni, sú vybraní spomedzi svojich členov.
- Dvaja členovia, zastupujúci rezidentských lekárov v zodpovedajúcej špecializácii, ktorých si sami vyberú spomedzi tých, ktorí sú v treťom roku prípravy v päťročných špecializáciách a v druhom roku v trojročných alebo štvorročných špecializáciách.
- Zástupca Generálnej rady lekárskeho asociácií.

Členovia komisie sa vymenúvajú na obdobie štyroch rokov a môžu byť opätovne vymenovaní len na jedno ďalšie rovnaké obdobie. Ministerstvo zdravotníctva môže odôvodneným uznesením a po predchádzajúcom vypočutí príslušnej komisie súhlasiť s odvolaním všetkých členov komisie alebo ich časti, ak komisia neplní primerane svoje funkcie.

Národné komisie medicínskych odborov plnia napríklad tieto funkcie:

- a) vypracovanie programu odbornej prípravy pre špecializáciu
- b) stanovenie kritérií hodnotenia špecialistov vo výcviku
- c) stanovenie kritérií hodnotenia v prípade novej špecializácie, atď.

Napokon sú z tohto hľadiska relevantné aj **pedagogické komisie**, upravené v zákone č. 44/2003 o organizácii zdravotníckych povolání.

„Článok 27. Učiteľské komisie.

1. V každom zdravotníckom zariadení alebo prípadne vo vyučovacích jednotkách, akreditovaných na prípravu špecialistov, je zriadená učiteľská komisia, ktorej poslaním je organizovať výuku, dohliadať na jej praktické uplatňovanie a monitorovať súlad s cieľmi stanovenými v programoch.

Pedagogická komisia má tiež funkciu uľahčovať integráciu vzdelávacích aktivít a rezidentov so zdravotnou starostlivosťou a bežnou činnosťou zdravotníckeho zariadenia a plánovať ich odbornú činnosť v zariadení v spolupráci s riadiacimi orgánmi zariadenia.

2. Autonómne komunity v rámci všeobecných kritérií stanovených Komisiou pre ľudské zdroje národného zdravotníctva určia funkčnú závislosť, zloženie a funkcie učiteľských komisií. V každom prípade musia byť v učiteľských komisiách zastúpení školitelia a rezidenti.“

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Ako je ustanovené v článku 26 zákona 44/2003 o organizácii zdravotníckych povolání, súkromné a verejné zdravotnícke zariadenia môžu vykonávať špecializačnú prípravu lekárov.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Túto oblasť upravuje zákon č. 44/2003 o organizácii zdravotníckych povolání.

„Článok 26. Akreditácia vzdelávacích stredísk a jednotiek.

1. Ministerstvo zdravotníctva a Ministerstvo školstva, kultúry a športu na návrh Komisie ľudských zdrojov národného zdravotníctva nariadením, ktoré sa uverejní v Úradnom vestníku, stanovujú akreditačné požiadavky, ktoré musia vo všeobecnosti spĺňať zariadenia alebo útvary na prípravu zdravotníckych špecialistov.“

Ministerstvo obrany prispôsobí tieto pravidlá osobitostiam siete vojenského zdravotníctva.

Podrobnosti o akreditácii zdravotníckych zariadení obsahuje článok 5 a 6 kráľovského výnosu 183/2008.

Akreditácie sa udeľujú na základe žiadosti výučbového zdravotníckeho zariadenia a môžu byť zrušené rovnakým postupom po vypočutí príslušnej inštitúcie a jej učiteľskej komisie.

V podmienkach stanovených v požiadavkách pre každú oblasť špecializácie sú uvedené podrobnosti o monitorovaní vzdelávacieho programu. Napríklad v odbore hematológia, keď je výučbovému zdravotníckemu zariadeniu udelená akreditácia, monitorovanie súladu s programom výučby sa vykonáva každé 4 roky.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Migrácia v rámci rezidentského programu je možná. Kráľovský dekrét 183/2008 upravuje mimoriadne zmeny, o ktoré môžu rezidenti požiadať bez toho, aby museli zopakovať prijímaciu skúšku pri ďalšom rezidentskom štúdiu.

„Článok 31. Výnimočné zmeny špecializácie.

1. Ministerstvo zdravotníctva môže výnimočne na odôvodnenú žiadosť zainteresovanej strany a na základe správy príslušného autonómneho spoločenstva povoliť jednorazovo zmenu špecializačného odboru v tom istom zariadení alebo v inom zariadení v tom istom autonómnom spoločenstve za predpokladu, že sú splnené tieto požiadavky:

- a) existuje akreditované voľné miesto v požadovanej špecializácii
- b) žiadosť bola podaná počas prvých dvoch rokov štúdia
- c) žiadateľ nebol v poslednom absolvovanom výcvikovom období hodnotený negatívne pre nedostatočné vzdelávanie
- d) poradové číslo uchádzača na výberové skúšky v danom ročníku umožňuje prístup k špecializácii, na ktorú má uchádzač v úmysle prestúpiť.

2. V prípade, že žiadosť o zmenu odboru je spôsobená pracovnou neschopnosťou, ktorá vznikne počas rezidencie a ktorá bráni uchádzačovi pokračovať v štúdiu priznaného odboru, ale umožňuje mu študovať odbor, na ktorý má v úmysle prestúpiť, žiadosť možno podať v ktoromkoľvek roku štúdia.

3. Zmena odbornosti si vyžaduje správu pedagogickej komisie zariadenia alebo jednotky, v ktorej žiadateľ realizuje špecializačný program a zariadenia alebo jednotky určenia, ako aj národných komisií dvoch dotknutých odborností...

4. Súčasne s vydaním správy uvedenej v predchádzajúcej časti národná komisia odboru, v ktorom bude rezident ďalej pokračovať, určí ročník výučby a podmienky, za ktorých má byť rezident zapísaný od momentu povolenia požadovanej zmeny špecializácie.

5. Zmeny špecializácie sa zapisujú do Národného registra špecialistov v odbornej príprave.“

Okrem toho článok 23 zákona 44/2003 upravuje získanie viac ako jednej špecializácie:

„Článok 23. Vzdelávanie pre získanie ďalšej špecializácie

Zdravotnícki špecialisti s najmenej päťročnou odbornou praxou môžu získať nový titul špecialistu v špecializačnom odbore rovnakej základnej oblasti, akú má špecialista, postupom, ktorý určí predpis, ktorý vo všetkých prípadoch musí obsahovať test na posúdenie spôsobilosti uchádzača v odbore novej špecializácie.

Obdobie odbornej prípravy v novej špecializácii a program, ktorý sa má počas tohto obdobia vypracovať, sa vymedzia tak, že sa všeobecný program odbornej prípravy prispôsobí odbornosti a doterajšiemu vzdelávaniu zainteresovanej strany.

Prístup k tretiemu a následnému titulu špecialistu nie je možné získať týmto postupom, kým neuplynú najmenej osem rokov od získania predchádzajúceho titulu.“

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Pediatria predstavuje osobitnú špecializáciu: „Špecialista na pediatriu a jej špecifické oblasti“.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Platy rezidentov sú financované prostredníctvom štátneho rozpočtu a rozpočtov samosprávnych celkov, ktoré sú určené na zdravotníctvo.

4.20 Švajčiarsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Najdôležitejším zákonom upravujúcim odbornú lekársku prípravu je **federálny zákon o lekárskych povolaniach na univerzitnej úrovni**⁸¹. V článku 1 zákona sa uvádza:

„Tento zákon je zameraný na podporu kvality vysokoškolského vzdelávania, sústavného odborného vzdelávania a prípravy a odbornej praxe odborníkov v odboroch humánna medicína, stomatológia, chiropraxia, farmácia a veterinárna medicína.“

Vyhláška o certifikátoch, vzdelávaní, ďalšom vzdelávaní a výkone lekárskych povolani na univerzitnej úrovni⁸² definuje ďalšie podrobnosti v daných oblastiach.

Vyhláška Spolkového úradu verejného zdravotníctva (FOPH) o akreditácii postgraduálneho vzdelávania zdravotníckych profesií na univerzitnej úrovni⁸³ definuje štandardy kvality pre postgraduálne lekárske vzdelávacie programy.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Švajčiarsky inštitút pre ďalšie vzdelávanie lekárov (SIFW)⁸⁴ je autonómny orgánom zloženým zo zástupcov lekárskejších „spoločností“ (napr. Švajčiarska spoločnosť pre alergológiu a imunológiu), fakúlt, študujúcich a vyučujúcich lekárov, inštitúcií praktického ďalšieho vzdelávania a orgánov verejnej moci. SIFW v spolupráci so spoločnosťami vydáva vzdelávacie programy pre postgraduálne lekárske profesie. Tieto programy musia byť akreditované Federálnym ministerstvom vnútra (FDHA) (pozri otázku 4).

Skúšky organizujú lekárske spoločnosti príslušného odboru. K dispozícii sú rôzne typy prípravnych kurzov v závislosti od odboru špecializácie.

SIFW tiež akredituje zdravotnícke zariadenia, ktoré poskytujú postgraduálne vzdelávanie na pracovisku (pozri otázku 3).

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Pre špecializačné vzdelávanie odborných lekárov na pracovisku môžu byť akreditované rôzne typy zdravotníckych zariadení (aj neuniverzitné nemocnice, polikliniky, ambulancie a pod.). Za akreditáciu je zodpovedný výbor Švajčiarskeho inštitútu pre ďalšie vzdelávanie lekárov (SIFW).

⁸¹ Bundesgesetz über die universitären Medizinalberufe. Dostupné na internete (v nemčine):

<https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2007/537/de>

⁸² Verordnung über Diplome, Ausbildung, Weiterbildung und Berufsausübung in den universitären Medizinalberufen. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2007/538/de>

⁸³ Verordnung des EDI über die Akkreditierung der Weiterbildungsgänge der universitären Medizinalberufe. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2007/541/de>

⁸⁴ Švajčiarsky inštitút pre ďalšie vzdelávanie lekárov. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.siwf.ch/>

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Postgraduálne vzdelávacie programy pre lekárske špecialistov musia byť **každých 7 rokov** akreditované **Federálnym ministerstvom vnútra (FDHA)**. V rámci FDHA je za akreditáciu zodpovedný **Spolkový úrad verejného zdravotníctva FOPH⁸⁵**. **Švajčiarska agentúra pre akreditáciu a zabezpečenie kvality (AAQ)⁸⁶** organizuje a vykonáva hodnotenia v teréne v mene Spolkového úradu verejného zdravotníctva (FOPH).

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Závisí to od odboru špecializácie. Vo všeobecnosti, aby kandidáti získali titul v odbore špecializácie, musia odpracovať určitý počet rokov v akreditovanej inštitúcii v danom odbore. Zostávajúce roky môžu stráviť v inej oblasti špecializácie. Presný počet rokov sa medzi odborními špecializácie líši. Za určitých okolností môže byť uznaný aj rok strávený v inej oblasti špecializácie.

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Pediatria je samostatný odbor s mnohými subšpecializáciami. Všeobecní lekári (čo je špecializačný titul) sa môžu starať aj o deti a mladistvých, za predpokladu, že poznajú špeciálne potreby mladých ľudí.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Lekári v postgraduálnych vzdelávacích programoch majú riadnu pracovnú zmluvu, niekedy aj na dobu určitú. V závislosti od odboru špecializácie môžu byť spoplatnené skúšky (písomná a ústna skúška). Záväzky ani sankcie sa neuplatňujú.

4.21 Švédsko

1. Právna úprava špecializačného (rezidentského) štúdia lekárov

Od roku 2021 je vo Švédsku zavedený nový vzdelávací systém pre lekárov. Zároveň vstúpili do platnosti nové predpisy pre zdravotnícku špecializačnú prípravu. Nový švédsky lekárske vzdelávací program je šesťročný a vedie k lekárskej licencií podobne ako vo väčšine ostatných európskych krajín. Predchádzajúci systém, ktorý si na získanie licencie vyžadoval obdobie všeobecného lekárskeho vzdelávania, sa postupne ukončuje.

Pravidlá týkajúce sa lekárskej špecializačnej prípravy sa zmenili v júli 2021. Medzi hlavné zmeny patrí predĺženie minimálnej dĺžky trvania špecializačnej prípravy na 5 rokov a 6 mesiacov

⁸⁵ Spolkový úrad verejného zdravotníctva FOPH. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.bag.admin.ch/bag/de/home/berufe-im-gesundheitswesen/akkreditierung-gesundheitsberufe/akkreditierung-weiterbildungsgaenge-medizinalberufe.html>

⁸⁶ Švajčiarska agentúra pre akreditáciu a zabezpečenie kvality (AAQ). Dostupné na internete (v angličtine): <https://aaq.ch/en/accrreditation/programme-accrreditation/#MedPA>

a zavedenie základnej odbornej prípravy (BP), ktorá je spoločná pre všetky odbornosti. BP musí trvať minimálne 6 mesiacov a je zahrnutá v minimálnej dĺžke trvania celého špecializačného vzdelávania.

Hlavné právne normy, upravujúce nový vzdelávací systém sú:

- Nariadenie o bezpečnosti pacientov (2010:1369)⁸⁷
- Predpisy a všeobecné odporúčania Národnej rady pre zdravie a sociálnu starostlivosť (HSLF-FS 2021:8) o lekárskej špecializačnej príprave⁸⁸
- Lekárske špecializačné vzdelávanie – popisy učebných osnov 2021⁸⁹

Počas zavedenia BP bude predchádzajúci systém špecializačného vzdelávania naďalej existovať pre tých, ktorí sú zapísaní v súčasnom 5,5-ročnom programe lekárskeho vzdelávania.

Vo Švédsku riadi zdravotnú starostlivosť najmä 21 regiónov. Podľa **zákona o zdravotníctve a lekárskejších službách (HSL) (2017:30)**⁹⁰, regióny zdieľajú zodpovednosť za zabezpečenie dostatočného počtu pozícií na základné aj špecializačné vzdelávanie na zabezpečenie dostatočného počtu lekárov špecialistov v rámci každej špecializácie (kapitola 10, oddiel 5 HSL). Centrálna vláda je zodpovedná za univerzity a následne za vzdelanie vedúce k lekárskeho titulu.

2. Inštitúcia metodologicky a organizačne zastrešujúca špecializačné (rezidentské) štúdium lekárov

Národná rada pre zdravie a sociálnu starostlivosť⁹¹ je vládna agentúra pod ministerstvom zdravotníctva a sociálnych vecí s veľmi širokým spektrom činností a mnohými rôznymi povinnosťami v oblasti sociálnych služieb, zdravotníctva a zdravotníckych služieb, bezpečnosti pacientov a epidemiológie.

Národná rada pre zdravie a sociálnu starostlivosť môže vydať nariadenia týkajúce sa:

1. rozdelenia a označenia špecializácií, v ktorých možno dosiahnuť odbornú spôsobilosť,
2. prevodu kreditov v rámci špecializačného vzdelávania,
3. znalostí, zručností a postojov, ktoré sa vzťahujú na každú odbornú spôsobilosť,
4. ďalších požiadaviek, vzťahujúcich sa na doklad o odbornej spôsobilosti,
5. zabezpečenia a pridelenia miest pre kurzy odbornej spôsobilosti, ktoré sú súčasťou ďalšieho vzdelávania lekárov a ktoré sú organizované zo štátnych prostriedkov.

⁸⁷ Patientsäkerhetsförordning (2010:1369). Dostupné na internete (v švédštine):

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientsakerhetsforordning-20101369_sfs-2010-1369/

⁸⁸ Senaste version av HSLF-FS 2021:8 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringsstjänstgöring. Dostupné na internete (v švédštine): <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/20218-om-lakarnas-specialiseringsstjanstgoring/>

⁸⁹ Läkarnas specialiseringsstjänstgöring. Dostupné na internete (v švédštine):

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2021-2-7194.pdf>

⁹⁰ Hälso- och sjukvårdslag (2017:30). Dostupné na internete (v švédštine):

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso-och-sjukvardslag-201730_sfs-2017-30/

⁹¹ National Board of Health and Welfare. Dostupné na internete (v angličtine):

<https://www.socialstyrelsen.se/en/about-us/>

3. Pracovisko mimo univerzitnej/fakultnej nemocnice akreditované pre poskytovanie praktického vzdelávania v rámci rezidentského programu

Lekári v rámci špecializačnej prípravy pracujú celoštátne, v nemocniciach aj v zdravotníckych zariadeniach, čo znamená, že pracoviská nie sú obmedzené na univerzitné nemocnice.

4. Inštitúcia určujúca podmienky pre akreditáciu a posudzujúca ich splnenie a dĺžka obdobia, na ktoré je udelená akreditácia

Všetci poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ktorí školia lekárov v rámci špecializačnej prípravy, sa musia riadiť predpismi Národnej rady pre zdravie a sociálnu starostlivosť, aby im bolo schválené ich špecializačné vzdelávanie. V súlade s HSLF-FS 2021:8 musia poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ktorí prijímajú lekárov na odbornú lekársku prípravu, zabezpečiť podmienky na udržanie vysokej a konzistentnej kvality odbornej prípravy.

Okrem toho musí poskytovateľ zdravotnej starostlivosti systematickým preverovaním a hodnotením zabezpečiť, aby kvalita špecializačnej prípravy spĺňala požiadavky stanovené v kapitolách 2-5 HSLF-FS 2021:8.

5. Započítavanie už absolvovaného rezidentského štúdia pri zmene špecializačného odboru

Základné predpisy o uznávaní predchádzajúcich vedomostí a skúseností sa nachádzajú v kapitole 4, oddiel 1 nariadenia o bezpečnosti pacientov (2010:1369). Tie stanovujú, že základná odborná príprava (BP) by mala byť dokončená iba raz a v prípade ďalšej špecializácie by sa nemala opakovať. V špecializačnej príprave môžu byť započítané kvalifikácie zo vzdelávania, ktoré tvoria základ pre predchádzajúcu odbornú prípravu.

Kapitola 7 HSLF-FS 2021:8:

„Oddiel 3 Ak si lekár, ktorý je držiteľom osvedčenia o odbornej spôsobilosti, praje získať odbornú spôsobilosť v inej špecializácii, môže mu byť započítaná doba služby v predchádzajúcej špecializačnej príprave až dva roky a deväť mesiacov.

Vzdelávacie činnosti v predchádzajúcej špecializácii môžu byť započítané, ak spĺňajú požiadavky doplnkovej špecializácie.“

6. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti pediatrickým pacientom bez pediatrickej subšpecializácie

Podľa kapitoly 6 oddiel 1 HSLF-FS 2021:8 medzi základné špecializácie patrí detské a dorastové lekárstvo so subšpecializáciami: alergológia detí a dospelých, detská a dorastová hematológia a onkológia, detská a dorastová kardiológia, detská a dorastová neurológia a neonatológia.

7. Financovanie rezidentského štúdia a záväzok jeho absolventov zostať pracovať určitú dobu na určitom mieste (pracovisku)

Lekárov počas špecializačného vzdelávania zamestnávajú jednotlivé regióny. Neexistujú žiadne predpisy týkajúce sa zamestnania v konkrétnom regióne po absolvovaní odborného vzdelávania.

5. ZÁVER

Cieľom porovnávacej štúdie bolo získať prehľad o prístupoch jednotlivých štátov k vybraným aspektom špecializačného (rezidentského) vzdelávania lekárov. Informácie sme čerpali najmä z odpovedí štátov v rámci Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (požiadavka č. 5821) a boli doplnené štúdiom ďalších citovaných zdrojov (najmä právnych predpisov jednotlivých štátov). Do porovnávacej štúdie sme zaradili spolu 21 štátov a ako referenčný štát sme prezentovali aj Slovenskú republiku a situáciu v danej oblasti v nej.

Prvým porovnávacím kritériom bola **strešná inštitúcia**, zabezpečujúca organizáciu a priebeh tohto vzdelávania. V danej otázke sme zaznamenali nasledujúce možnosti:

- ministerstvo zdravotníctva (metodologicky, počet rezidentských miest atď.) – Bulharsko, Cyprus, Litva, Lotyšsko, Portugalsko
- lekárske fakulty (administratívne, organizačne) – Bulharsko, Česká republika, Estónsko, Holandsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko
- špecializovaná inštitúcia patriaca pod ministerstvo zdravotníctva: Česká republika, Maďarsko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Švédsko
- orgán lekárskeho združenia (komora, asociácia, spoločnosť...) – Holandsko, Izrael, Nemecko, Slovinsko, Portugalsko
- iná inštitúcia (nezaradená priamo pod rezort zdravotníctva): Švajčiarsko, Spojené kráľovstvo
- zdieľaná kompetencia medzi ministerstvom zdravotníctva a ministerstvom školstva: Rumunsko, Španielsko
- ministerstvo sociálnych vecí: Estónsko
- vláda: Lotyšsko
- regionálne zdravotné orgány (obce): Nórsko, Švédsko

Vo väčšine štátov však kompetencie v danej oblasti zdieľajú ministerstvo zdravotníctva, respektíve inštitúcia v jeho správe (najmä čo sa týka metodológie a praktickej časti špecializačného vzdelávania), a lekárske fakulty (najmä čo sa týka teoretického vzdelávania a administratívnej časti). Vo viacerých štátoch pri tom hrajú rolu aj lekárske združenia, ktoré majú väčšinou poradnú funkciu.

V otázke akreditovaných **pracovnísk pre špecializačné vzdelávanie lekárov** (mimo fakultných/univerzitných nemocníc) všetky porovnávané štáty uviedli, že praktická časť tohto vzdelávania sa môže uskutočňovať na všetkých akreditovaných pracoviskách (zdravotníckych zariadeniach) a nie je viazaná na univerzitné, resp. fakultné nemocnice. Môže sa uskutočňovať aj v ambulanciách všeobecných lekárov, v privátnych klinikách a iných zdravotníckych zariadeniach.

Pri otázke **orgánu, ktorý udeľuje akreditáciu** na výkon špecializačného vzdelávania lekárov, sme zaznamenali nasledujúce možnosti:

- ministerstvo zdravotníctva (väčšinou na odporúčanie poradného orgánu): Bulharsko (praktická časť), Cyprus, Česká republika, Luxembursko, Slovinsko, Portugalsko
- špecializovaná inštitúcia pod ministerstvom zdravotníctva: Cyprus, Litva, Maďarsko, Nórsko, Poľsko, Švédsko
- lekárske združenia (komory, asociácie, spoločnosti...) – Holandsko, Izrael, Nemecko, Portugalsko (návrh)
- ministerstvo školstva: Estónsko
- zdieľaná kompetencia medzi ministerstvom zdravotníctva a školstva: Rumunsko, Španielsko
- regulačný orgán: Spojené kráľovstvo
- inštitúcia pod ministerstvom vnútra: Švajčiarsko

Doba, na ktorú je udelená akreditácia sa pohybuje od 3 rokov (Luxembursko), cez 4 – 6 rokov (Bulharsko), 4 roky (Maďarsko), 5 rokov (Holandsko, Izrael, Litva, Nemecko, Poľsko a Slovinsko), 7 rokov (Švajčiarsko) až po 10 rokov (Česká republika okrem základného kmeňa).

Pri otázke **uznávania doteraz absolvovaného špecializačného vzdelávania pri zmene špecializačného odboru** sa väčšina štátov zhodla, že to závisí od príbuznosti, resp. rozdielnosti daných odborov. Odlišuje sa to len v tom, aký orgán posudzuje mieru tejto príbuznosti a možnosť uznania časti predchádzajúceho štúdia – či je to rektor univerzity (napr. Bulharsko), špecializovaná inštitúcia pod ministerstvom zdravotníctva (napr. Česká republika, Maďarsko), orgán lekárskeho združenia (napr. Holandsko), školiteľ príslušného rezidenta (napr. Slovinsko). Niektoré štáty majú v tomto smere určité obmedzenia – napr. len jedna zmena odboru je možná (Litva, Poľsko), alebo maximálna doba, ktorá môže byť uznaná (2 roky a 9 mesiacov – Švédsko).

Viacere štáty majú **špecializačné vzdelávanie lekárov rozdelené do dvoch základných modulov** – **základný** modul, ktorý je rovnaký pre viacero špecializačných odborov, a **nadstavbový** modul, ktorý je pre každú špecializáciu odlišný. Ide napríklad o tieto štáty: Česká republika, Nórsko, Poľsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko a Švédsko. Pri tomto systéme je jednoduchší prechod na iný špecializačný odbor, ktorý má spoločný základný modul s predchádzajúcim odborom.

Pri otázke o **poskytovaní zdravotnej starostlivosti o pediatrických pacientov** všetky sledované štáty odpovedali, že existujú špecializované pediatrické odbory a najmä náročnejšie pediatrické diagnózy si vyžadujú starostlivosť lekárov-špecialistov v týchto pediatrických subšpecializáciách. Niektoré štáty (Česká republika, Spojené kráľovstvo a Švajčiarsko) uviedli, že v prípade primárnej lekárskej starostlivosti (všeobecný lekár) je možné, aby aj lekár bez pediatickej subšpecializácie poskytoval lekársku starostlivosť deťom a dorastencom, najmä od adolescentného veku. V prípade Litvy môže lekár-špecialista poskytovať služby deťom len v odboroch: oftalmológia, otorinolaryngológia, dermatológia a anestéziológia. Jedine Fínsko uviedlo, že pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti deťom nie je potrebná pediatrická subšpecializácia.

Pri otázke **financovania špecializačného vzdelávania** lekárov uviedla väčšina sledovaných štátov ako základný zdroj financovania štát, respektíve ministerstvo zdravotníctva. V Portugalsku je financovanie schvaľované spoločným nariadením ministra zdravotníctva a ministra financií. V niektorých prípadoch je teoretická časť štúdia financovaná rezortom školstva. Bulharsko,

Nórsko, Španielsko a Švédsko uviedlo aj financovanie prostredníctvom obcí, respektíve regiónov. Niektoré štáty financujú toto vzdelávanie prostredníctvom zdravotných poisťovní (Estónsko, Nemecko). Spojené kráľovstvo uviedlo, že rezidentské vzdelávanie financuje zamestnávateľ rezidenta.

Väčšina sledovaných štátov takisto uviedla, že nemajú **zákonnú viazanosť absolventa špecializačného vzdelávania (lekára-špecialistu)** odpracovať určitý čas v niektorom zdravotníckom zariadení, prípadne regióne či štáte. Výnimkou sú Lotyšsko, Maďarsko a Slovinsko. V Lotyšsku je takáto viazanosť na 3 roky, v Maďarsku a Slovinsku je lekár-špecialista povinný odpracovať v danom štáte aspoň také obdobie, ako trvalo jeho špecializačné štúdium (v prípade Maďarska v rozmedzí 20 rokov od ukončenia špecializačného štúdia).

Zaujímavý je príklad Poľska, kde lekári, ktorí absolvovali rezidentské vzdelávanie, spravidla nie sú povinní pracovať v konkrétnom zdravotníckom zariadení, ani nie sú obmedzovaní v práci v zahraničí. Avšak lekár, ktorý sa podrobuje špecializačnej príprave, sa môže dobrovoľne zaviazat', že bude vykonávať povolanie lekára na území Poľskej republiky vo verejnom zdravotníckom zariadení, v úhrne dva roky z piatich po sebe nasledujúcich rokov odo dňa získania osvedčenia o absolvovaní špecializačnej prípravy, pričom celkový pracovný čas zodpovedá aspoň jednej pozícii na plný úväzok. Predloženie takéhoto záväzku oprávňuje držiteľa na príplatok k základnej mzde: 700 PLN (163,67 eur) mesačne v prípade špecializácie v prioritnom odbore medicíny alebo 600 PLN (140,29 eur) mesačne v prípade špecializácie v neprioritnom odbore medicíny.

6. Použité zdroje

1. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2005/36/oj/slk>
2. Európske centrum pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD. Dostupné na internete: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/public/page/about> (uzavretá databáza)
3. Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/578/>
4. Nariadenie vlády SR č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/296/20230410>
5. Výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 17. septembra 2010 č. 12422/2010 – OL, ktorým sa ustanovujú minimálne štandardy pre špecializačné študijné programy, minimálne štandardy pre certifikačné študijné programy a minimálne štandardy pre študijné programy sústavného vzdelávania a ich štruktúra. Dostupné na internete: <https://www.health.gov.sk/?Minimalne-standardy-pre-specializacne-studijne-programy-minimalne-standardy-pre-certifikacne-studijne-programy-a-minimalne-standardy-pre-studijne-programy-sustavneo-vzdelavania>
6. Nariadenie vlády SR č. 513/2010 Z. z. o používaní profesijných titulov a ich skratiek viažucich sa na odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/513/20190901>
7. Rezidentské štúdium (Ministerstvo zdravotníctva SR). Dostupné na internete: <https://www.health.gov.sk/?rezidenti>
8. Výučbové zdravotnícke zariadenia (Ministerstvo zdravotníctva SR). Dostupné na internete: <https://www.health.gov.sk/?rezidenti-vyucbove-zdravotnicke-zariadenia>
9. Rezidentské štúdium (Ministerstvo zdravotníctva SR). Dostupné na internete: <https://www.health.gov.sk/?rezidenti>
10. Vyhláška č. 1 z roku 2015 o získaní špecializácie v zdravotníctve. Dostupné na internete (v bulharskom jazyku): <https://lex.bg/laws/ldoc/2136417712>
11. Vyhláška č. 8 z 13. novembra 2019 o požiadavkách na zdravotnícke zariadenia, ktoré školia študentov a rezidentov. Dostupné na internete (v bulharskom jazyku): <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2137197617>
12. Cyprus Health Ministry. Dostupné na internete (v angličtine): https://www.moh.gov.cy/moh/moh.nsf/index_en/index_en
13. Cyprus Medical Council. Dostupné na internete (v angličtine): https://www.moh.gov.cy/moh/cmc/cmc.nsf/home_en/home_en?opendocument
14. Zákon č. 95/2004 Zb. o podmienkach získavania a uznávania odbornej spôsobilosti a špecializovanej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania lekára, zubného lekára a farmaceuta v znení neskorších predpisov (tzv. „zákon o zdravotníckych povolaniach“). Dostupné na internete (v češtine): <https://www.e-sbirka.cz/sb/2004/95/2024-01-01?f=95%2F2004&zalozka=text>
15. Vyhláška č. 185/2009 Zb. o odboroch špecializačného vzdelávania lekárov, zubných lekárov a farmaceutov a odboroch certifikovaných kurzov. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.e-sbirka.cz/sb/2009/185/2018-08-18?f=185%2F2009&zalozka=text>
16. Vyhláška č. 186/2009 Zb., ktorou sa upravuje postup pri vyhlasovaní výberového konania na rezidentskú pozíciu, priebeh výberového konania na rezidentskú pozíciu a základné kritériá výberu rezidenta (o rezidentských pozíciách. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.e-sbirka.cz/sb/2009/186/2009-07-01?f=%EF%82%A7%09186%2F2009&zalozka=text>
17. Nariadenie vlády č. 31/2010 Zb. o odboroch špecializačnej prípravy a určovaní odbornosti zdravotníckych pracovníkov so špecializovanou spôsobilosťou. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.e-sbirka.cz/sb/2010/31/2023-07-01?f=31%2F2010&zalozka=text>

18. Vyhláška č. 117/2018 Zb. o skúšobnom poriadku pre aprobačnú skúšku. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.e-sbirka.cz/sb/2018/117/2018-09-15?f=117%2F2018&zalozka=text>
19. Institut postgraduálneho vzdelávania ve zdravotníctví. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.ipvz.cz/o-ipvz/zakladni-informace-o-ipvz/predstaveni-ipvz>
20. Zoznam akreditovaných pracovísk: <https://mzd.gov.cz/seznam-akreditovanych-pracovist/>; akreditované pracoviská pre teoretickú časť v základnom kmeni: <https://akreditace.mzcr.cz/akreditace/teoreticka-cast-zakladni-kmeny>
21. Akreditované zdravotnícke zariadenia na poskytovanie špecializačného vzdelávania v danom odbore: <https://akreditace.mzcr.cz/akreditace/index>
22. Databáza všetkých zariadení, ktoré získali akreditáciu na špecializačnú prípravu, je prístupná na webovej stránke ministerstva zdravotníctva: <https://akreditace.mzcr.cz/akreditace/specializovane-vyvciky>
23. Co jsou to Akreditace (lékaři)? Dostupné na internete (v češtine): <https://prehlednejsizdravotnictvi.cz/akreditace-lekari/>
24. University of Tartu Act. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/520032023007/consolide>
25. Residentuuri raamnõuded ja korraldamise tingimused. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): <https://www.riigiteataja.ee/akt/115062023002>
26. Arst-residendi töõjõukulu arvutamise ja residentuuri baasasutusele hüvitamise alused. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): <https://www.riigiteataja.ee/akt/127032024004>
27. Eriarstiabi erialade ja erialade lisapädevuste loetelu. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): <https://www.riigiteataja.ee/akt/128062022010>
28. Lekárska fakulta Univerzity v Tartu. Dostupné na internete (v angličtine): <https://meditsiiniteadused.ut.ee/en>
29. Sosiaali- ja terveystieteiden erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta. Dostupné na internete (vo fínskom jazyku): <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150056>
30. Healthcare Professionals Act (Wet BIG). Dostupné na internete (v angličtine): <https://english.bigregister.nl/registration/procedures/legislation>
31. Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS). Dostupné na internete (v holandčine): <https://www.knmg.nl/ik-ben-arts/rgs/rgs>
32. Lekársky poriadok (potvrdenie o odbornom vzdelaní a skúškach), 1973. Dostupné na internete (v hebrejčine): https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p208_005.htm
33. Vedecká rada Izraelskej lekárskej asociácie. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.ima.org.il/ENG/ViewContent.aspx?CategoryId=4602>
34. Mokslo ir studijų įstatymas. Dostupné na internete (v litovskom jazyku): <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1a9058e049b311e6b5d09300a16a686c/asr>
35. Medicinos praktikos įstatymas. Dostupné na internete (v litovskom jazyku): <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.10E8E285740C/asr>
36. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Dėl Medicinos rezidentūros studijų ir odontologijos rezidentūros studijų programų vykdymo reikalavimų ir priežiūros tvarkos aprašo pakeitimo projekto. Dostupné na internete (v litovskom jazyku): <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/67360170bbb511ec9f0095b4d96fd400?positionInSearchResults=24&searchModelUUID=2a1f7031-59e6-4e45-993c-6c06b72bb0dd>
37. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo. Dostupné na internete (v litovskom jazyku): <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/9538d6c1616911e7a53b83ca0142260e>
38. Zákon o lekárskej starostlivosti. Dostupné na internete (v angličtine): <https://likumi.lv/ta/en/en/id/44108-medical-treatment-law>

39. Nariadenie vlády č. 685 Postupy pre prijímanie, pridelovanie a financovanie rezidentského štúdia. Dostupné na internete (v lotyšskom jazyku): <https://likumi.lv/doc.php?id=235421>
40. Nariadenie vlády č. 268 o spôsobilosti zdravotníckych pracovníkov a študentov, ktorí študujú v odbornom vysokoškolskom zdravotníckom programe prvého alebo druhého stupňa a o množstve teoretických a praktických vedomostí týchto osôb. Dostupné na internete (v lotyšskom jazyku): <https://likumi.lv/ta/id/190610-noteikumi-par-arstniecibas-personu-un-studejoso-kuri-apgust-pirma-vai-otra-limena-profionalas-augstakas-mediciniskas>
41. Loi du 31 juillet 2020 portant organisation d'études spécialisées en médecine à l'Université du Luxembourg. Dostupné na internete (vo francúzštine): <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2020/07/31/a662/consolide/20230915>
42. Nariadenie vlády č. 162/2015 (VI. 30.) o systéme vyššieho odborného vzdelávania v oblasti zdravotníctva, štipendiách Programu podpory rezidentov a podpore mladých odborníkov. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://njt.hu/jogszabaly/2015-162-20-22>
43. Vyhláška MZ č. 16/2010 (IV. 15.) o podrobných pravidlách vyššieho odborného vzdelávania v oblasti zdravotníctva. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://njt.hu/jogszabaly/2010-16-20-0B>
44. Vyhláška EMMI č. 22/2012 (IX. 14.) o získavaní vyššej odbornej kvalifikácie v odbore zdravotníctvo. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://njt.hu/jogszabaly/2012-22-20-5H>
45. Národné generálne riaditeľstvo pre nemocnice. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://www.enkk.hu/index.php/en/szakkepzes-tamogatasi-foosztaly/rezidens>
46. Bundesärzteordnung. Dostupné na internete (v nemčine): https://www.gesetze-im-internet.de/b_o/
47. Approbationsordnung für Ärzte. Dostupné na internete (v nemčine): https://www.gesetze-im-internet.de/appro_2002/
48. HEILBERUFSSKAMMERN. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.kammerrecht.de/heilberufskammern/#Heilberufskammern>
49. (Muster-)Weiterbildungsordnung 2018 MWBO. Dostupné na internete (v nemčine): https://www.bundesaerztekammer.de/fileadmin/user_upload/BAEK/Themen/Aus-Fort-Weiterbildung/Weiterbildung/20230629_MWBO-2018.pdf
50. Bundesärztekammer. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.bundesaerztekammer.de/>
51. Sozialgesetzbuch (SGB) Fünftes Buch (V). Dostupné na internete (v nemčine): https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_5/
52. Predpisy týkajúce sa odbornej prípravy a schvaľovania špecialistov pro lekárov a zubných lekárov. Dostupné na internete (v nórsčine): https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-08-1482/*#*
53. Zákon o špecializovanej zdravotnej starostlivosti (zákon o špeciálnych zdravotných službách). Dostupné na internete (v nórsčine): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-61>
54. Zákon z 2. júla 1999 č. 64 o zdravotníckom personáli. Dostupné na internete (v nórsčine): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>
55. Zákon z 24. júna 2011 č. 30 o všeobecných zdravotných a opatrovateľských službách. Dostupné na internete (v nórsčine): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30?q=helse-%20og%20omsorgst>
56. Nórske riaditeľstvo pre zdravotníctvo. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.helsedirektoratet.no/english/about-the-norwegian-directorate-of-health>
57. Zákon z 5. decembra 1996 o povolani lekára a zubného lekára (Zbierka zákonov 2018, položka 617). Dostupné na internete (v poľštine): <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180000617>
58. Zákon z 24. februára 2017 o získaní titulu špecialista v odboroch platných pre zdravotníctvo (Zb. 2023, položka 506). Dostupné na internete (v poľštine): <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20230000506>
59. Zákon z 13. septembra 2018 o Zdravotnom centre pre postgraduálne vzdelávanie (Zbierka zákonov 2024, položka 570). Dostupné na internete (v poľštine): <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000570>

60. Zdravotné centrum pre postgraduálne vzdelávanie (CMKP). Dostupné na internete (v poľštine): <https://www.cmkp.edu.pl/o-nas>
61. Decreto-Lei n.º 13/2018, de 26 de fevereiro. Dostupné na internete (v portugalčine): <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/13-2018-114766032>
62. Portaria n.º 79/2018, de 16 de março. Dostupné na internete (v portugalčine): <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/portaria/79-2018-114880294>
63. Análise Jurídica – Portaria n.º 284/2020, de 20 de março. Dostupné na internete (v portugalčine): <https://diariodarepublica.pt/dr/analise-juridica/portaria/284-2020-130469250>
64. Administração Central do Sistema de Saúde, I.P. Dostupné na internete (v portugalčine): <https://www.acss.min-saude.pt/>
65. Ordem dos Médicos. Dostupné na internete (v portugalčine): <https://ordemosmedicos.pt/>
66. Portaria n.º 52/2023, de 22 de fevereiro. Dostupné na internete (v portugalčine): <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/portaria/52-2023-207631765>
67. Medical Services Act. Dostupné na internete (v angličtine): <https://pisrs.si/aktualno/zakonodaja-v-anglescini>
68. 1092. Pravilnik o vrstah, vsebini, trajanju in poteku specializacij zdravnikov. Dostupné na internete (v slovinskem jazyku): <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2024-01-1092>
69. Lekárska komora Slovinska: postgraduate medical training. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.zdravniskazbornica.si/en/career-development/specialisations>
70. Pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati zdravstveni zavodi in zasebni zdravstveni delavci za izvajanje programov specializacij. Dostupné na internete (v slovinskem jazyku): <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV6606>
71. Medical Act 1983. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1983/54/contents/2020-12-31>
72. The European Qualifications (Health and Social Care Professions) (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.legislation.gov.uk/uksi/2019/593/contents>
73. General Medical Council GMO. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.gmc-uk.org/education>
74. Guidance for flexibility in postgraduate training and changing specialties (June 2020). Dostupné na internete (v angličtine): https://www.aomrc.org.uk/wp-content/uploads/2020/06/Guidance_flexibility_postgraduate_training_0620.pdf
75. Ley 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-21340>
76. Real Decreto 183/2008, de 8 de febrero, por el que se determinan y clasifican las especialidades en Ciencias de la Salud y se desarrollan determinados aspectos del sistema de formación sanitaria especializada. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2008-3176>
77. Real Decreto 1146/2006, de 6 de octubre, por el que se regula la relación laboral especial de residencia para la formación de especialistas en Ciencias de la Salud. Dostupné na internete (v španielčine): <https://boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2006-17498>
78. Real Decreto 589/2022, de 19 de julio, por el que se regulan la formación transversal de las especialidades en Ciencias de la Salud, el procedimiento y criterios para la propuesta de un nuevo título de especialista en Ciencias de la Salud o diploma de área de capacitación específica, y la revisión de los establecidos, y el acceso y la formación de las áreas de capacitación específica; y se establecen las normas aplicables a las pruebas anuales de acceso a plazas de formación en especialidades en Ciencias de la Salud. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-12015>
79. Bundesgesetz über die universitären Medizinalberufe. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2007/537/de>

80. Verordnung über Diplome, Ausbildung, Weiterbildung und Berufsausübung in den universitären Medizinalberufen. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2007/538/de>
81. Verordnung des EDI über die Akkreditierung der Weiterbildungsgänge der universitären Medizinalberufe. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2007/541/de>
82. Švajčiarsky inštitút pre ďalšie vzdelávanie lekárov. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.siwf.ch/>
83. Spolkový úrad verejného zdravotníctva FOPH. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.bag.admin.ch/bag/de/home/berufe-im-gesundheitswesen/akkreditierung-gesundheitsberufe/akkreditierung-weiterbildungsgaenge-medizinalberufe.html>
84. Švajčiarska agentúra pre akreditáciu a zabezpečenie kvality (AAQ). Dostupné na internete (v angličtine): <https://aaq.ch/en/accréditation/programme-accréditation/#MedPA>
85. Patientsäkerhetsförordning (2010:1369). Dostupné na internete (v švédštine): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientsakerhetsforordning-20101369_sfs-2010-1369/
86. Senaste version av HSLF-FS 2021:8 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring. Dostupné na internete (v švédštine): <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/20218-om-lakarnas-specialiseringstjanstgoring/>
87. Läkarnas specialiseringstjänstgöring. Dostupné na internete (v švédštine): <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2021-2-7194.pdf>
88. Hälso- och sjukvårdslag (2017:30). Dostupné na internete (v švédštine): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso-och-sjukvardslag-201730_sfs-2017-30/
89. National Board of Health and Welfare. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.socialstyrelsen.se/en/about-us/>

Všetky použité zdroje sú aktuálne k dňu zverejnenia materiálu

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

